

Bruksela, 5 listopada 2025 r.
(OR. en)

14929/25

CLIMA 502
ENV 1158

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	14716/25
Dotyczy:	Zgłoszenie UE w sprawie aktualizacji ustalonego na poziomie krajowym wkładu do Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) — Zatwierdzenie

Delegacje otrzymują w załączniku zgłoszenie UE w powyższej kwestii, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4129. posiedzeniu, które odbyło się 4 i 5 listopada 2025 r.

**ZGŁOSZENIE SPORZĄDZONE PRZEZ DUŃSKĄ PREZYDENCJĘ RADY UNII
EUROPEJSKIEJ I KOMISJĘ EUROPEJSKĄ W IMIENIU UNII EUROPEJSKIEJ I JEJ
PAŃSTW CZŁONKOWSKICH**

5 listopada 2025 r.

**Dotyczy: Ustalony na poziomie krajowym wkład Unii Europejskiej i jej państw
członkowskich**

Niniejsze zgłoszenie obejmuje cztery części: 1) kontekst, 2) ustalony na poziomie krajowym wkład (NDC) Unii Europejskiej, 3) postępy w działaniach w dziedzinie klimatu oraz 4) informacje niezbędne dla jasności, przejrzystości i zrozumiałości (ICTU) tego wkładu.

I. KONTEKST

1. W dniu 6 marca 2015 r. Unia Europejska (UE) i jej państwa członkowskie zgłosiły swój zaplanowany, ustalony na poziomie krajowym wkład (INDC) wraz z załącznikiem zawierającym wymierne i jakościowe informacje na temat INDC, zgodnie z decyzjami podjętymi na 20. sesji Konferencji Stron (COP) w Limie.
2. Gdy w październiku 2016 r. UE ratyfikowała porozumienie paryskie, INDC UE stał się jej wkładem ustalonym na poziomie krajowym (NDC), przy czym zakładany cel to ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce o co najmniej 40 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r.

3. W 2019 r. UE zainicjowała Europejski Zielony Ład jako swoją strategię na rzecz wzrostu gospodarczego składającą się z pakietu inicjatyw politycznych, które wytyczają UE drogę do transformacji ekologicznej i mają na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., umieszczenie sprawiedliwości społecznej i solidarności w centrum uwagi, bez pozostawiania w tyle żadnej osoby ani żadnego obszaru. W ramach Europejskiego Zielonego Ładu wszystkie obszary polityki mają przyczyniać się do przeciwdziałania zmianie klimatu i wspierać środki we wszystkich sektorach gospodarki, w tym w odniesieniu do m.in. energetyki, transportu, przemysłu, budownictwa, środowiska, rolnictwa, zrównoważonego finansowania, gospodarki o obiegu zamkniętym i zdrowia.
4. W grudniu 2019 r. Rada Europejska (szefowie państw lub rządów państw członkowskich UE, przewodniczący Rady Europejskiej i przewodnicząca Komisji Europejskiej) poparła cel, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r., zgodnie z porozumieniem paryskim.
5. W dniu 5 marca 2020 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła długoterminową strategię rozwoju niskoemisyjnego UE i jej państw członkowskich odzwierciedlającą ten cel neutralności klimatycznej i przedłożyła ją Sekretariatowi UNFCCC.
6. W dniu 11 grudnia 2020 r. Rada Europejska zatwierdziła nowy i ambitniejszy unijny cel klimatyczny na 2030 r. mający zastosowanie do UE i jej 27 państw członkowskich zakładający „ograniczenie w UE emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomem z roku 1990” i w dniu 18 grudnia 2020 r. przedłożyła go Sekretariatowi UNFCCC jako zaktualizowany i zwiększony NDC¹.

¹ https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/EU_NDC_Submission_December%202020.pdf.

7. W dniu 30 czerwca 2021 r. UE przyjęła rozporządzenie określające wiążący cel, jakim jest neutralność klimatyczna w UE najpóźniej do 2050 r., z myślą o osiągnięciu ujemnych emisji w późniejszym okresie, oraz ustanawiające ramy prawne służące osiągnięciu neutralności klimatycznej, znane jako Europejskie prawo o klimacie². W rozporządzeniu tym potwierdzono ograniczenie emisji gazów cieplarnianych netto w UE o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z 1990 r., wyznaczając je jako prawnie wiążący cel. Ponadto zmieniono istniejące ramy w celu ustanowienia Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu – niezależnego organu składającego się z wyższych rangą ekspertów naukowych, który ma dostarczać informacji na potrzeby procesu decyzyjnego UE w zakresie ambitnych celów klimatycznych.
8. W dniu 16 października 2023 r. UE przedłożyła swój zaktualizowany NDC, w którym założyła redukcję emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r., i zawarła kompletne informacje ICTU, w tym informacje na temat ram polityki (tj. pakietu „Gotowi na 55”), założeń i metod leżących u podstaw krajowego wdrażania NDC.
9. W dniu 6 lutego 2024 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat dotyczący celu klimatycznego UE na 2040 r.³, w tym zalecenie dotyczące celu pośredniego na 2040 r., z uwzględnieniem opinii naukowych Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu oraz szczegółowej oceny skutków i sprawozdania na temat budżetu węglowego⁴.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej.

³ EUR-Lex – 52024DC0063 – PL – EUR-Lex.

⁴ <https://climate-advisory-board.europa.eu/reports-and-publications/scientific-advice-for-the-determination-of-an-eu-wide-2040/scientific-advice-for-the-determination-of-an-eu-wide-2040-climate-target-and-a-greenhouse-gas-budget-for-2030-2050.pdf/@/download/file>.

10. W dniu 29 stycznia 2025 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat „Kompas konkurencyjności dla UE”, w którym określiła środki mające na celu kształtowanie i wzmocnienie jednolitego rynku, w tym poprzez pobudzanie popytu na produkty i usługi, które będą miały kluczowe znaczenie w gospodarce przyszłości. Będzie ona nadal promować wysokie standardy ochrony konsumentów, społeczną gospodarkę rynkową i dekarbonizację jako integralne elementy europejskiej konkurencyjności. W komunikacie podkreślono również, że zmiana klimatu i ekstremalne zdarzenia pogodowe w coraz większym stopniu zagrażają bezpieczeństwu gospodarczemu, i uznano potrzebę przystosowania się do nieuniknionych skutków zmiany klimatu.
11. W komunikacie „Czysty ład przemysłowy” opublikowanym w dniu 26 lutego 2025 r. Komisja Europejska przedstawiła plany dotyczące przyspieszenia dekarbonizacji przy jednoczesnym zapewnieniu przyszłości produkcji w Europie poprzez zwiększenie strategicznej odporności i konkurencyjności.
12. W dniu 2 lipca 2025 r. Komisja Europejska zaproponowała zmianę Europejskiego prawa o klimacie i ustanowienie wiążącego unijnego celu redukcji emisji netto na 2040 r. o 90 %, w tym wprowadzenie potencjalnego ograniczonego wykorzystywania wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego.
13. W dniu 5 listopada 2025 r. Rada UE uzgodniła swoje stanowisko w sprawie wniosku Komisji Europejskiej zmieniającego unijne prawo o klimacie⁵, w tym prawnie wiążącego celu redukcji emisji netto do 2040 r., a także odpowiedniego wykorzystywania wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny. Po ustaleniu celu na 2040 r. i zgodnie z przewidywanymi przeglądami legislacyjnymi Komisja Europejska opracuje wnioski dotyczące ram polityki niezbędnych do osiągnięcia celu na 2040 r. w sposób sprawiedliwy i racjonalny pod względem kosztów.

⁵ W oczekiwaniu na ostateczne porozumienie między współprawodawcami.

II. USTALONY NA POZIOMIE KRAJOWYM WKŁAD UE I JEJ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

14. Poprzez niniejsze zgłoszenie i w oparciu o wyniki pierwszego globalnego przeglądu (GST) UE przekazuje przed COP30 kolejny NDC ambitniejszy od obecnego NDC i zwraca się do Sekretariatu UNFCCC o uwzględnienie tego NDC i odpowiednich informacji zawartych w niniejszym zgłoszeniu w sprawozdaniu podsumowującym dotyczącym NDC.
15. W odpowiedzi na decyzję 6/CMA.3 w sprawie wspólnych ram czasowych dla NDC i decyzję 1/CMA.5 w sprawie wyników pierwszego GST – UE i jej państwa członkowskie, działając wspólnie, dążą do osiągnięcia do 2035 r. *orientacyjnego* wkładu w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych netto między 66,25 a 72,5 % w porównaniu z 1990 r. Opiera się to na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej.
16. Sekretariat jest uprzejmie proszony o utrzymanie aktywnego statusu tego NDC w rejestrze NDC jako NDC UE i każdego z jej państw członkowskich oraz o utrzymanie aktywnego statusu obecnego NDC na 2030 r. w rejestrze NDC. Oba NDC powinny być wyraźnie odzwierciedlone na stronie dotyczącej wpisu w rejestrze NDC dla UE i każdego z jej państw członkowskich.

III. POSTĘPY W DZIAŁANIACH UE I JEJ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W DZIEDZINIE KLIMATU

17. Ogólnie rzecz biorąc, wstępne dane za 2023 r. pokazują, że emisje gazów cieplarnianych netto w UE są obecnie zgodne z liniową redukcją od 2020 r. do unijnego celu na 2030 r. (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % w porównaniu z poziomami z 1990 r.). Redukcja emisji w UE w 2023 r. jest wyraźnie powiązana z przyspieszeniem transformacji energetycznej, co zapewniło solidne podstawy na przyszłość i wzmocniło przekonanie, że UE może osiągnąć swoje cele klimatyczne w sposób sprawiedliwy i konkurencyjny. Unijne redukcje emisji są zgodne ze scenariuszami 6. sprawozdania rocznego Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) oraz apelem o głęboką, szybką i trwałą redukcję globalnych emisji gazów cieplarnianych o 43 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 2019 r.

a) Wkład UE w globalne wysiłki uzgodnione w wyniku pierwszego globalnego przeglądu

18. W wyniku pierwszego globalnego przeglądu uzgodnionego na COP28 w Dubaju przedstawiono konkretne działania służące realizacji ambitnych celów w zakresie wspierania transformacji systemów energetycznych, tak by utrzymać możliwość realizacji celu dotyczącego 1,5 °C. Po raz pierwszy wszystkie strony uznały odchodzenie od paliw kopalnych i dekarbonizację systemów energetycznych za kluczowe elementy rozwiązania kryzysu klimatycznego i pomyślnego wdrożenia porozumienia paryskiego.
19. W globalnym przeglądzie podkreślono również znaczenie, jakie dla osiągnięcia celu porozumienia paryskiego dotyczącego temperatury ma zachowanie, ochrona i odbudowa przyrody i ekosystemów – w tym poprzez wzmożone wysiłki na rzecz powstrzymania i odwrócenia wylesiania i degradacji lasów do 2030 r. – a także innych ekosystemów lądowych i morskich pełniących rolę pochłaniaczy i zbiorników gazów cieplarnianych, również poprzez ochronę różnorodności biologicznej.
20. W globalnym przeglądzie zwrócono uwagę na znaczenie przejścia na zrównoważony styl życia i zrównoważone wzorce konsumpcji i produkcji w ramach wysiłków na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu, w tym poprzez podejścia oparte na gospodarce o obiegu zamkniętym.
21. Zdecydowanie zachęcono też strony do opracowania ambitnych ogólnogospodarczych NDC, które obejmowałyby wszystkie gazy cieplarniane i były zgodne z celem polegającym na ograniczeniu globalnego ocieplenia do 1,5 °C.
22. Wzywa się wszystkie strony do wniesienia wkładu we wszystkie globalne wysiłki uzgodnione w globalnym przeglądzie przy uznaniu potrzeby głębokiej, szybkiej i trwałej redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z limitem 1,5 °C.

23. Poniżej przedstawiono przykłady unijnego wkładu w te globalne wysiłki:

i) Potrojenie globalnej zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i podwojenie globalnego średniego rocznego tempa poprawy efektywności energetycznej do 2030 r.

24. UE uzgodniła zwiększenie poziomu ambicji w zakresie oszczędności energii poprzez ambitniejszy cel polegający na zmniejszeniu zużycia energii końcowej na szczeblu UE o 11,7 % w 2030 r. w porównaniu z prognozami zawartymi w unijnym scenariuszu odniesienia z 2020 r. oraz nowy cel polegający na zapewnieniu, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w UE w 2030 r. wynosił co najmniej 42,5 %, przy dodatkowym dążeniu do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w UE w 2030 r. do 45 %. Ten zwiększony poziom ambicji, przyjęty w ramach planu REPowerEU, polegający na stopniowym uniezależnianiu się od rosyjskich paliw kopalnych, przyspieszy transformację energetyczną w UE, przy czym energia ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczna, wraz z oszczędnościami energii, będą najsukuteczniejszymi czynnikami zwiększającymi bezpieczeństwo energetyczne UE i postępy na drodze do neutralności klimatycznej zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej.
25. Główną siłą napędową zmieniającego się koszyka energetycznego Europy jest szybka instalacja mocy w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. W 2023 r. UE zwiększyła moc wytwórczą energii słonecznej o kolejne 50 gigawatów (GW) (jak dotąd najlepszy wynik roczny) i energii wiatrowej o 15 GW. Łączna moc energii słonecznej i wiatrowej w UE w 2023 r. wyniosła blisko 480 GW⁶, do czego można dodać 152 GW zainstalowanej mocy wytwórczej energii wodnej. Zgodnie z najnowszymi dostępnymi informacjami ENTSO-E⁷ w 2024 r. w UE dodano co najmniej 46 GW nowej mocy wytwórczej energii słonecznej i 14 GW – energii wiatrowej⁸. Aby zintegrować i zwiększyć bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej, UE wyznaczyła cel, jakim jest osiągnięcie co najmniej 15 % elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych do 2030 r.⁹

⁶ Eurostat „Electricity production capacity by main fuel groups and operator” [Zdolność produkcyjna energii elektrycznej według głównych grup paliw i operatorów].

⁷ Platforma na rzecz przejrzystości ENTSO-E.

⁸ Jest to szacunkowa wartość, która nie obejmuje pozasieciowych zdolności przesyłowych dodanych do systemu. [ENTSO-E Power Statistics “Net Generating Capacity” \[Statystyki ENTSO-E dotyczące mocy wytwórczej netto\]](#).

⁹ Oznacza to, że każde państwo członkowskie UE powinno dysponować infrastrukturą elektroenergetyczną umożliwiającą mu import z sąsiednich państw członkowskich UE równoważności co najmniej 15 % zdolności wytwarzania energii elektrycznej na jego terytorium.

26. Dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii wprowadza wiążący cel dotyczący paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego wykorzystywanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne w sektorze przemysłu. Do 2030 r. co najmniej 42 % wodoru wykorzystywanego w przemyśle do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, a do 2035 r. wskaźnik ten powinien wynieść 60 %. W dyrektywie określono również orientacyjny cel polegający na zwiększeniu o 1,6 punktu procentowego średniego udziału źródeł odnawialnych w liczbie źródeł energii wykorzystywanych do celów związanych z energią końcową i celów innych niż energetyczne w sektorze przemysłu. Ponadto określono w niej cel cząstkowy polegający na tym, że udział zaawansowanych biopaliw, biogazu i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego zużywanych w transporcie powinien wynieść 5,5 %, z czego co najmniej 1 % powinny stanowić paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego.
27. W sektorze budynków ustanowiono orientacyjny cel polegający na osiągnięciu do 2030 r. 49 % udziału energii ze źródeł odnawialnych, przy czym cele dotyczące ogrzewania i chłodzenia mają wzrastać o 0,8 punktu procentowego rocznie do 2025 r. i o 1,1 punktu procentowego w latach 2026–2030.
28. W odpowiedzi na te środki w 2023 r. odnawialne źródła energii odpowiadały za 45,3 % zużycia energii elektrycznej brutto w UE, czyli o ponad 4 punkty procentowe więcej niż w poprzednim roku (41,2 % w 2022 r.). W 2023 r. energia ze źródeł odnawialnych była głównym źródłem produkcji energii elektrycznej (44 %). Szacuje się, że w 2024 r. produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wzrosła do poziomu 47 % produkcji energii elektrycznej netto w UE.
29. Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej nakłada również na sektor publiczny obowiązek dawania przykładu. Instytucje publiczne UE muszą zmniejszać swoje łączne całkowite zużycie energii końcowej o co najmniej 1,9 % rocznie w porównaniu z 2021 r. i poddawać renowacji rocznie co najmniej 3 % całkowitej powierzchni ogrzewanych lub chłodzonych budynków.
30. W 2023 r. zużycie energii końcowej spadło do 894 mln ton ekwiwalentu ropy naftowej, co oznacza spadek o 5,7 % w porównaniu z 2021 r.¹⁰

¹⁰ EUROSTAT.

ii) Przyspieszenie wysiłków na rzecz stopniowego wycofywania energii z węgla o nieobniżonej emisji

31. UE i jej państwa członkowskie uzgodniły, że sektor energetyczny powinien być w przeważającej mierze wolny od paliw kopalnych na długo przed 2050 r. Podkreśliły przy tym, jak ważne jest, by starać się przejść na całkowicie lub w przeważającej mierze zdekarbonizowany globalny system energetyczny w latach 2030–2039, niepozostawiający miejsca na nową energię pochodzącą z węgla¹¹.
32. W 2024 r. z węgla wyprodukowano 11 % energii elektrycznej w UE, co stanowi jak dotąd najniższy roczny udział tego paliwa kopalnego¹². W 2024 r. r. energia słoneczna (304 TWh) po raz pierwszy wyprzedziła energię z węgla (269 TWh), co oznacza, że pod względem wielkości źródła energii węgiel spadł z trzeciego miejsca w 2019 r. na szóste miejsce w 2024 r.¹³

iii) Przyspieszenie globalnych wysiłków na rzecz systemów energetycznych o zerowej emisji netto wykorzystujących paliwa bezemisyjne i niskoemisyjne na długo przed połową stulecia lub do tego czasu

33. W 2023 r. koszyk energii pierwotnej w UE, czyli zakres dostępnych źródeł energii, składał się z pięciu elementów: ropa naftowa i produkty ropopochodne (36 %), gaz ziemny (21 %), energia ze źródeł odnawialnych (20 %), energia jądrowa (12 %) i stałe paliwa kopalne (10 %)¹⁴.
34. Dekarbonizacja sektora przemysłu ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów porozumienia paryskiego. Europa przyspiesza dekarbonizację przemysłu i odgrywa wiodącą rolę w unikaniu zablokowania emisji w sektorach przemysłu, w których emisje trudno zredukować, poprzez rozwój, skalowanie i wdrażanie technologii bliskich zeru, m.in. za pośrednictwem Paktu dla czystego przemysłu. Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS1) stwarza istotną zachętę finansową dla przemysłu do dekarbonizacji, co doprowadziło do redukcji o niemal 50 % emisji gazów cieplarnianych w sektorze przemysłu w latach 2005–2023¹⁵.

¹¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14285-2023-INIT/pl/pdf>.

¹² Analiza Instytutu Fraunhofera na podstawie danych pochodzących z platformy na rzecz przejrzystości ENTSO-E.

¹³ [European Electricity Review 2025 | Ember](#) [Europejski przegląd rynku energii elektrycznej w 2025 r. opracowany przez ośrodek analityczny Ember].

¹⁴ EUROSTAT.

¹⁵ „2024 Carbon Market Report” [Sprawozdanie na temat rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla za 2024 r.]: stabilny i dobrze funkcjonujący rynek, prowadzący do historycznej redukcji emisji z instalacji energetycznych i przemysłowych o 16,5 % – Komisja Europejska.

35. UE przyjęła wnioski dotyczące inicjatyw FuelEU Maritime i ReFuelEU Aviation mających na celu wzmocnienie handlu uprawnieniami do emisji w sektorze morskim i lotniczym, tak by wesprzeć przejście tych sektorów na zrównoważone paliwa wykorzystywane przez statki powietrzne i statki.
36. W inicjatywie FuelEU Maritime określono maksymalne limity średniej rocznej intensywności emisji gazów cieplarnianych pochodzących z energii zużywanej przez statki o pojemności brutto powyżej 5000 ton zawijające do portów europejskich, niezależnie od ich bandery. Cele te zapewnią stopniowe zmniejszanie intensywności emisji gazów cieplarnianych pochodzących z paliw wykorzystywanych w tym sektorze, począwszy od 2 % do 2025 r., 14,5 % do 2035 r., aż do 80 % do 2050 r.
37. Inicjatywa ReFuelEU Aviation promuje zwiększone wykorzystanie zrównoważonych paliw lotniczych (SAF). Określono w niej wymogi dla dostawców paliwa lotniczego dotyczące stopniowego zwiększania udziału SAF mieszanych w konwencjonalnym paliwie lotniczym dostarczonym w portach lotniczych UE do 2 % od 2025 r. i 70 % od 2050 r.¹⁶
- iv) Odejście od paliw kopalnych w systemach energetycznych w sposób sprawiedliwy, uporządkowany i uczciwy oraz przyspieszenie działań w tym krytycznym dziesięcioleciu, tak aby osiągnąć neutralność emisyjną do 2050 r. zgodnie z danymi naukowymi**
38. UE i jej państwa członkowskie podkreśliły znaczenie stopniowego globalnego wycofywania paliw kopalnych o nieobniżonych emisjach oraz osiągnięcia szczytowego poziomu i zmniejszenia ich zużycia już w tym dziesięcioleciu, aby zapewnić niezbędne złagodzenie zmiany klimatu zgodnie z zaleceniami IPCC. UE i jej państwa członkowskie podkreśliły także, jak ważne jest, by sektor energetyczny był w przeważającej mierze wolny od paliw kopalnych na długo przed 2050 r., oraz jak ważne jest, by starać się przejść na całkowicie lub w przeważającej mierze zdekarbonizowany globalny system energetyczny w latach 2030–2039, w którym nie będzie miejsca na nową energię pochodzącą z węgla, ponieważ w tym sektorze są już powszechnie dostępne opłacalne środki bezemisyjne, które przynoszą wiele korzyści m.in. dla zrównoważonego rozwoju, zdrowia ludzkiego i jakości powietrza, tworzenia miejsc pracy oraz bezpieczeństwa energetycznego, oraz by stopniowo wycofywać – w systemach energetycznych na całym świecie – wytwarzanie energii elektrycznej z węgla o nieobniżonej emisji zgodnie z założeniem, że należy utrzymać możliwość realizacji celu 1,5 °C.

¹⁶ https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/decarbonising-maritime-transport-fueleu-maritime_en.

39. UE i jej państwa członkowskie zwracają uwagę, że globalne cele w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej muszą iść w parze z oszczędnościami energii i stopniowym wycofywaniem produkcji i zużycia energii z paliw kopalnych na całym świecie. UE i jej państwa członkowskie poparły te nadrzędne cele konkretnymi politykami i środkami na rzecz planowania ekologicznego.
40. Szacuje się, że w 2024 r. 73 % energii elektrycznej w UE pochodziło ze źródeł bezemisyjnych, z czego 47,3 % pochodziło ze źródeł odnawialnych¹⁷, a 23,4 % – z energii jądrowej¹⁸. Energia wiatrowa i energia wodna stanowiły ponad dwie trzecie całkowitej energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (odpowiednio, 39 % i 30 %), natomiast pozostała jedna trzecia energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych pochodziła z energii słonecznej (22 %), paliw (8 %), a jedynie około 0,5 % z energii geotermalnej.
41. W okresie od sierpnia 2022 r. do grudnia 2024 r. zapotrzebowanie na gaz ziemny spadło o 18 % (w porównaniu ze średnią z 5 lat sprzed kryzysu), co oznacza przekroczenie dobrowolnego celu wynoszącego 15 %¹⁹.
42. W sektorze transportu dekarbonizację wspiera pakiet przepisów. Obejmuje to przepisy dotyczące – oprócz sektora budownictwa – redukcji emisji z samochodów osobowych, dostawczych i ciężkich²⁰ oraz system handlu uprawnieniami do emisji uwzględniający emisje z paliw kopalnych w transporcie drogowym²¹ (ETS2).

¹⁷ EUROSTAT.

¹⁸ EUROSTAT.

¹⁹ „REPowerEU – 2 years on” [REPowerEU – sprawozdanie po dwóch latach] (europa.eu).

²⁰ Więcej informacji – zob. pkt 54 poniżej.

²¹ Więcej informacji – zob. pkt 55 poniżej.

- v) **Przyspieszenie wdrażania technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych, w tym między innymi technologii w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, technologii jądrowych oraz technologii redukcji i usuwania dwutlenku węgla, takich jak wychwytywanie, utylizacja i składowanie dwutlenku węgla, zwłaszcza w sektorach, w których emisje trudno zredukować, oraz produkcja wodoru niskoemisyjnego**
43. UE i jej państwa członkowskie zaznaczają, że technologie obniżania emisji, które nie powodują poważnych szkód dla środowiska, występują w ograniczonej skali i należy je wykorzystać do redukcji emisji głównie z sektorów, w których ich ograniczenie jest trudne, oraz że technologie usuwania dwutlenku węgla mają przyczyniać się do ujemnego bilansu globalnych emisji; podkreślają też, że nie należy ich stosować, by opóźnić działania w dziedzinie klimatu w sektorach, w których dostępne są wykonalne, skuteczne i opłacalne alternatywy w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, zwłaszcza w tym krytycznym dziesięcioleciu.
44. UE podkreśla, że w kontekście realizacji wszystkich globalnych wysiłków związanych z energią uzgodnionych w ramach globalnego przeglądu w sposób określony na szczeblu krajowym, przy jednoczesnym poszanowaniu koszyka energetycznego każdego kraju, strony zostały wezwane do wniesienia wkładu w globalne wysiłki na rzecz przyspieszenia wdrażania technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych. Na przykład odnawialne źródła energii dostarczyły 44 %, a elektrownie jądrowe – 23 % całkowitej produkcji energii elektrycznej w UE w 2023 r.
45. UE uznaje postępy osiągnięte w rozwijaniu technologii redukcji emisji oraz ich potencjalną rolę w redukcji emisji głównie w sektorach, w których emisje trudno zredukować, aby przyspieszyć dekarbonizację i osiągnąć neutralność klimatyczną do 2050 r.
46. Prognozy Komisji Europejskiej odzwierciedlające cele UE w zakresie paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego określone w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii zakładają zużycie wodoru odnawialnego na poziomie 3–4 Mt do 2030 r.
47. Komisja Europejska pracuje nad utworzeniem do 2026 r. unijnej platformy agregacji CO₂, która wspierałaby przedsiębiorstwa wychytujące CO₂ z myślą o nabywaniu usług w łańcuchu wartości CO₂.
48. Komisja Europejska pracuje nad wprowadzeniem w zamówieniach publicznych kryteriów pozacenowych jako wyraźnej zachęty dla producentów do zwiększania zrównoważonej i odpornej produkcji, opierając się na doświadczeniach związanych z aktem w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie w zakresie czystych technologii. W 2025 r. zostanie opublikowany akt w sprawie przyspieszenia dekarbonizacji przemysłu w celu ustanowienia oznakowania produktu niskoemisyjnego, a w 2026 r. zaproponowany zostanie przegląd ram zamówień publicznych.

vi) Przyspieszenie i znaczne ograniczenie emisji innych niż dwutlenek węgla na całym świecie, w tym w szczególności emisji metanu do 2030 r.

49. Rozporządzenie UE w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, które weszło w życie w 2024 r., wprowadza bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące stosowania wodorofluorowęglowodorów (HFC), w tym znacznie zaostrzony harmonogram wycofywania HFC w UE oraz prawnie wiążące zobowiązanie do całkowitego wycofania HFC do 2050 r.
50. Uwzględniając założenia unijnego rozporządzenia w sprawie metanu, mającego na celu redukcję emisji metanu w UE i na całym świecie, w połączeniu z założeniami określonymi w pakiecie „Gotowi na 55”, można w sposób racjonalny pod względem kosztów ograniczyć o 77 % przewidywane na 2030 r. emisje metanu z unijnego sektora ropy naftowej, gazu i węgla²². Kwestię emisji metanu pochodzących z rolnictwa uwzględniono w rozporządzeniu w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego.
51. Ponadto rozporządzenie UE w sprawie metanu w połączeniu z pakietem w sprawie „Gotowi na 55” będzie również bezpośrednio dążyć do kwantyfikacji i wyeliminowania znacznie większych emisji metanu związanych z zużyciem paliw kopalnych w UE, ale występujących poza UE. Ani skala tych emisji, ani redukcje emisji związane z tym działaniem nie są znane z całą pewnością, jednak według szacunków sektora prywatnego w 2022 r. emisje metanu wyniosły 6,5 Mt (193,7 Mt ekwiwalentu CO₂) i można je bezpośrednio przypisać redukcji o 1,9 Mt metanu w 2031 r. (56,62 Mt ekwiwalentu CO₂), co stanowi uzupełnienie dotychczasowego scenariusza postępowania w zakresie redukcji emisji o 2,8 Mt metanu (83,44 Mt ekwiwalentu CO₂)²³.
52. W szerszym ujęciu UE bezpośrednio przyczynia się do kwantyfikacji i redukcji emisji metanu na całym świecie, w tym jako podmiot współprzewodniczący globalnemu zobowiązaniu dotyczącemu metanu i w roli znaczącego podmiotu finansującego międzynarodowe działania w zakresie metanu bezpośrednio i za pośrednictwem Międzynarodowego Obserwatorium Emisji Metanu UNEP oraz Koalicji na rzecz klimatu i czystego powietrza.

²² Rozporządzenie UE w sprawie metanu ([2024/1787](#)), motyw 6.

²³ Rystad Energy/Clean Air Task Force „[Impact of EU methane import performance standard](#)” [Oddziaływanie unijnej normy importowej dotyczącej emisji metanu], 13 listopada 2023 r., slajd 44. Konwersja ekwiwalentu CO₂ dokonana przy użyciu GWP100 wynoszącego 29,8 zgodnie z wytycznymi 6. sprawozdania rocznego IPCC dotyczącymi metanu kopalnego.

vii) Przyspieszenie redukcji emisji z transportu drogowego w różnych scenariuszach, w tym poprzez rozwój infrastruktury i szybkie wprowadzenie pojazdów bezemisyjnych i niskoemisyjnych

53. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego państwa członkowskie UE mają prawnie wiążące cele dotyczące ograniczenia do 2030 r. emisji gazów cieplarnianych z sektorów, takich jak transport krajowy, rolnictwo, odpady i budownictwo²⁴. W ramach odrębnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS2)²⁵ UE przyjęła przepisy obejmujące transport drogowy i budownictwo oraz dodatkowe sektory – głównie małe sektory nieobjęte ETS1²⁶.
54. UE przyjęła przepisy mające na celu zmniejszenie emisji CO₂ o 55 % dla nowych samochodów osobowych i 50 % dla nowych samochodów dostawczych w okresie od 2030 r. (w porównaniu z 2021 r.) oraz zakładające 100 % redukcji emisji CO₂ od 2035 r. w przypadku nowych samochodów osobowych i dostawczych. Ponadto UE przyjęła również przepisy mające na celu zmniejszenie emisji CO₂ z nowych pojazdów ciężkich o 45 % od 2030 r., o 65 % od 2035 r., o 90 % od 2040 r., ze szczegółowym celem cząstkowym polegającym na redukcji o 90 % do 2030 r. i o 100 % do 2035 r. w odniesieniu do autobusów miejskich (w porównaniu z 2019 r.).
55. W 2023 r. pojazdy elektryczne o napędzie akumulatorowym były najpopularniejszą alternatywą dla samochodów napędzanych benzyną i olejem napędowym i stanowiły ponad 14,6 % wszystkich nowych samochodów sprzedawanych w UE. Pojazdy hybrydowe typu *plug-in* stanowiły kolejne 7,7 %. W związku z tym więcej niż 1 na 5 nowych samochodów sprzedawanych w Europie może być obecnie ładowanych elektrycznie.
56. Chociaż emisje gazów cieplarnianych w całej gospodarce w UE wykazują wyraźną tendencję spadkową, emisje z transportu nadal znacznie przekraczają poziom z 1990 r. Transport drogowy odpowiada za prawie trzy czwarte całkowitych emisji gazów cieplarnianych z transportu, w tym z międzynarodowego transportu lotniczego i morskiego, oraz 30 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych netto, w tym z międzynarodowego lotnictwa i transportu morskiego. Źródłem znacznej części emisji gazów cieplarnianych pochodzących z ruchu drogowego są pojazdy lekkie: samochody osobowe i, w mniejszym stopniu, samochody dostawcze odpowiadały za ponad 70 % takich emisji.

²⁴ [Urząd Publikacji](#).

²⁵ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/ets2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en.

²⁶ Kontekst przedstawiony w sekcji b) Postępy poczynione we wdrażaniu ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE na 2030 r.

57. W 2023 r. UE przyjęła przepisy dotyczące rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych, aby wesprzeć przejście na bardziej zrównoważone rodzaje transportu oraz wprowadzić UE na drogę pełnej dekarbonizacji sektora transportu do 2050 r. W odnośnym rozporządzeniu określa się pewne obowiązkowe krajowe wartości docelowe dotyczące rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych w UE dla pojazdów drogowych, statków i statków powietrznych podczas postoju.
58. UE uznaje rolę infrastruktury kolejowej, transportu publicznego i aktywnej mobilności jako istotnych dźwigni w promowaniu przesunięcia międzygałęziowego, a ostatecznie – w ograniczaniu emisji z transportu drogowego. W 2023 r. kolej odpowiadała za 429 mld pasażerokilometrów – i to jest wzrost z 386 mld w 2022 r. (+11,2 %). Jest to największa liczba zgłoszona przez główne przedsiębiorstwa kolejowe od początku gromadzenia danych w 2004 r.
- viii) Jak najszybsze wycofanie nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych, które nie służą eliminowaniu ubóstwa energetycznego ani nie wspierają sprawiedliwej transformacji**
59. UE i jej państwa członkowskie wezwały do jak najszybszego wycofania tych dopłat do paliw kopalnych, które nie służą eliminowaniu ubóstwa energetycznego ani nie wspierają sprawiedliwej transformacji. Zobowiązanie to zostało potwierdzone w kilku konkluzjach Rady i znajduje odzwierciedlenie w instrumentach prawnych, takich jak dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej²⁷, w której wzywa się państwa członkowskie do wyeliminowania tych dopłat do paliw kopalnych, które są niezgodne z celem, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej.
60. Obecne dotacje są określane w ogólnounijnych ramach, w których ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych jest stopniowo rozszerzane w całej gospodarce. Dotacje te odegrały zatem również rolę we wspieraniu płynnej transformacji klimatycznej, zwłaszcza w kluczowych sektorach znajdujących się w trudnej sytuacji.

²⁷ Dyrektywa (UE) 2023/1791.

61. Dotacje do paliw kopalnych w UE utrzymywały się na stosunkowo stabilnym poziomie (około 57–62 mld EUR) w latach 2015–2021 i tuż przed kryzysem energetycznym w 2022 r. malały²⁸.
62. Ta pozytywna tendencja ustała, gdy podczas kryzysu zwiększono dotacje w celu złagodzenia wpływu bezprecedensowo wysokich cen energii na przystępność cenową energii dla obywateli i przedsiębiorstw. W rezultacie w 2022 r. dotacje do paliw kopalnych wzrosły o prawie 120 % (136 mld EUR) i rosły nadal, choć w 2023 r. nieco bardziej umiarkowanie (111 mld EUR), jako że wiele środków kryzysowych przedłużono ze względu na wciąż historycznie wysokie ceny. Prawie połowa tych środków (43 %) ma jednak charakter tymczasowy i zostanie wygaszona do końca 2025 r.
63. W sprawozdaniu Komisji Europejskiej z 2024 r. dotyczącym dotacji w energetyce w UE²⁹ wskazano na potrzebę większego zaangażowania i określono cel, jakim jest wspieranie bardziej zdecydowanych długoterminowych strategii na rzecz stopniowego wycofywania paliw kopalnych. Prace te będą postępować w kilku kierunkach, w tym w ramach oceny przez Komisję Europejską krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu.
- ix) Zachowanie, ochrona i odbudowa przyrody i ekosystemów, w tym wzmożone wysiłki na rzecz powstrzymania i odwrócenia wylesiania i degradacji lasów do 2030 r., oraz innych ekosystemów lądowych i morskich**
64. Europejski Zielony Ład odgrywa jedną z kluczowych ról w ochronie, zachowaniu i poprawie kapitału naturalnego UE, a także w ochronie zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem. UE działa na wielu różnych frontach, aby poradzić sobie z kryzysem klimatycznym i przyrodniczym oraz zmaksymalizować dostosowanie środków w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej do ustalonych na poziomie krajowym wkładów oraz krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej.

²⁸ Szacunki dotyczące dotacji na paliwa kopalne na poziomie UE-27 opierają się na podejściu oddolnym, łączącym informacje o bezpośrednich transferach budżetowych i wydatkach podatkowych na paliwa kopalne we wszystkich państwach członkowskich. [COM\(2025\) 17 final, SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Sprawozdanie z 2024 r. dotyczące dotacji w energetyce w UE.](#)

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM%3A2025%3A17%3AFIN>.

65. W ramach pakietu „Gotowi na 55” wzmocniono sektor użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), w szczególności poprzez ustalenie celu dotyczącego pochłaniaczy dwutlenku węgla na poziomie -310 Mt ekwiwalentu CO₂ do 2030 r., tj. zwiększenie pochłaniania netto w sektorze gruntów o dodatkowe 42 Mt ekwiwalentu CO₂ w porównaniu ze średnią z lat 2016–2018, ze szczegółowymi celami dla różnych państw członkowskich. Usprawniono również monitorowanie za pomocą takich technik, jak teledetekcja, i wezwano do oceny synergii z powstrzymywaniem i odwracaniem procesu utraty różnorodności biologicznej.
66. Oprócz pakietu „Gotowi na 55” kilka innych inicjatyw w ramach Europejskiego Zielonego Ładu ma na celu utrzymanie i zwiększenie ilości pochłaniaczy dwutlenku węgla i zasobów, a także odporności sektora LULUCF, a jednocześnie przyczynienie się do ochrony różnorodności biologicznej i promowania usług ekosystemowych oraz przejścia na zasobooszczędną gospodarkę o obiegu zamkniętym i zrównoważoną biogospodarkę.
67. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla będzie jednym z istotnych uzupełnień dalszych ambitnych redukcji emisji z myślą o osiągnięciu neutralności klimatycznej całej unijnej gospodarki do 2050 r. oraz ujemnych emisji w okresie późniejszym. W tym celu pierwsze ogólnounijne dobrowolne ramy certyfikacji trwałego usuwania dwutlenku węgla, technik węglochłonnych i składowania dwutlenku węgla w produktach³⁰ mają na celu promowanie usuwania i składowania dwutlenku węgla, a także redukcji emisji z torfowisk, terenów podmokłych, zasobów wodnych i morskich oraz gleb rolnych poprzez procesy przemysłowe, produkty trwale składujące węgiel i techniki węglochłonne. W przypadku technik węglochłonnych unijne ramy certyfikacji powinny również promować powszechniejsze podejmowanie działań przynoszących dodatkowe korzyści dla różnorodności biologicznej, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia określonych w prawie Unii celów w zakresie odtwarzania zasobów przyrodniczych. Unijne ramy certyfikacji wywrą niewątpliwie pozytywny wpływ na klimat.

³⁰ Rozporządzenie (UE) 2024/3012.

68. Europejska wspólna polityka rolna, wdrażana w państwach członkowskich UE na różne sposoby za pośrednictwem krajowych planów strategicznych, przyczynia się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z sektora rolnego za pomocą środków, takich jak ekoschematy, zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne oraz programy inwestycji (nie)produkcyjnych. Te programy dotacji wspierają na przykład: trwałe użytki zielone, budowę nowych (drzewnych) elementów krajobrazu, zdrowie gleb, torfowiska oraz inwestycje w gospodarstwach, które zmniejszają zużycie energii, zwiększają efektywność energetyczną lub umożliwiają przejście na energię ze źródeł odnawialnych³¹.
69. W ramach przeglądu dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii wzmocniono kryteria zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do bioenergii w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i na pochłaniacze LULUCF. Przegląd ten poprawił spójność między rozporządzeniem LULUCF a zachętami do wykorzystywania biomasy do produkcji energii przewidzianymi w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii.
70. Uznając dostrzeżoną przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) i IPCC współzależność między zmianą klimatu a utratą różnorodności biologicznej, podkreślając potrzebę przyjęcia zintegrowanego podejścia do tych kwestii, aby stawić czoła zarówno kryzysom egzystencjalnym, jak i kontynuować wdrażanie decyzji konferencji stron CBD COP16 w sprawie klimatu i różnorodności biologicznej³², UE potwierdza swoje zobowiązanie do przestrzegania celów w zakresie różnorodności biologicznej zawartych w komunikacie Komisji Europejskiej w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, zgodnie z globalnymi ramami różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu (w ramach Konwencji o różnorodności biologicznej). W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności podkreślono potrzebę wzmocnienia wysiłków na rzecz przeciwdziałania bezpośrednim i pośrednim czynnikom powodującym utratę różnorodności biologicznej i przyrody. Ponownie zaapelowano w niej, aby w pełni uwzględniać cele dotyczące różnorodności biologicznej w działaniach innych sektorów, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i leśnictwo, oraz aby spójnie wdrażać środki UE w tych dziedzinach.

³¹ https://agriculture.ec.europa.eu/media/news/estimating-climate-change-mitigation-potential-cap-strategic-plans-2024-11-22_en#:~:text=The%2031%20million%20tonnes%20of,enhanced%20carbon%20sequestration%20per%20year.

³² CBD/COP/DEC/16/22.

71. Strategia leśna UE 2030 ma przyczynić się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie różnorodności biologicznej, a także do redukcji emisji gazów cieplarnianych docelowo o co najmniej 55 % do 2030 r. i do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. W strategii tej uznano centralną i wielofunkcyjną rolę lasów oraz wkład leśników i całego łańcucha wartości związanego z leśnictwem w osiąganie zrównoważonej i neutralnej dla klimatu gospodarki do 2050 r. oraz w zachowanie dynamicznych i dobrze prosperujących obszarów wiejskich.
72. Jednocześnie strategia „od pola do stołu” ma sprawić, by systemy żywnościowe były sprawiedliwe, zdrowe i przyjazne dla środowiska. Wprowadzenie naszych systemów żywnościowych na ścieżkę zrównoważonego rozwoju stwarza również nowe możliwości dla podmiotów w łańcuchu wartości żywności. Nowe technologie i odkrycia naukowe połączone z rosnącą świadomością społeczną i popytem na zrównoważoną żywność przyniosą korzyści wszystkim zainteresowanym stronom. Strategia ma przyczynić się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., a jednocześnie zmienić obecny unijny system żywnościowy w model zrównoważony.
73. Rozporządzenie o odbudowie zasobów przyrodniczych (prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych) weszło w życie w sierpniu 2024 r. Przepisy te, których celem jest przywrócenie różnorodności biologicznej UE i powstrzymanie dalszej jej utraty na lądzie i morzu, mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i przystosowania się do zmiany klimatu, a także pomagają zwiększyć bezpieczeństwo żywnościowe obywateli UE dzięki odbudowie torfowisk i siedlisk morskich, odwróceniu spadku liczebności owadów zapylających oraz poprawie łączności rzek i zwartości kompleksów leśnych. W ten sposób prawo będzie wspierać realizację innych europejskich ambicji w kwestiach, takich jak bezpieczeństwo wodne i odporność wodna. Jest to również jeden z kluczowych instrumentów pomagających UE i jej państwom członkowskim w wypełnianiu międzynarodowych zobowiązań w zakresie różnorodności biologicznej określonych w globalnych ramach różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, w tym poprzez dążenie do lepszego uwzględniania różnorodności biologicznej w działaniach na rzecz klimatu, tak aby nie były one szkodliwe dla przyrody, również poprzez promowanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody.
74. Przepisy te uruchamiają proces ciągłej i trwałej odbudowy przyrody na obszarach lądowych i morskich państw członkowskich UE, a jednocześnie wspierają bardziej zrównoważony rozwój gospodarczy w wielu sektorach, sprzyjają zrównoważonej produkcji rolnej i idą w parze z rozwojem energii ze źródeł odnawialnych.

75. Jako ogólny cel, który ma zostać osiągnięty na szczeblu unijnym na podstawie tych przepisów, państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy na co najmniej 20 % obszarów lądowych UE i 20 % jej obszarów morskich do 2030 r. Do 2050 r. środki takie powinny objąć wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy.
76. Uznając fakt, że wylesianie i degradacja lasów przyczyniają się do światowego kryzysu klimatycznego na różne sposoby – poprzez zwiększanie emisji gazów cieplarnianych, trwałe usuwanie zdolności pochłaniania dwutlenku węgla, zmniejszanie odporności danego obszaru na zmianę klimatu oraz znaczne zmniejszenie jego różnorodności biologicznej i odporności – UE wspiera globalne wysiłki na rzecz powstrzymania i odwrócenia wylesiania i degradacji lasów za pomocą produktów niepowodujących wylesiania³³. Zgodnie z odnośnym rozporządzeniem każdy podmiot lub podmiot handlowy, który wprowadza tego rodzaju towary do obrotu w UE lub je z niej wywozi, musi być w stanie udowodnić, że produkty te nie pochodzą z terenów niedawno wylesionych ani nie przyczyniły się do degradacji lasów.
77. Biorąc pod uwagę kluczowe znaczenie oceanów dla zasobów energii, danych i zasobów strategicznych, a także dla regulacji klimatu Ziemi, Komisja Europejska przyjęła pakt na rzecz wszechoceanu, którego celem jest przyjęcie całościowego podejścia i nawiązanie współpracy między państwami członkowskimi, regionami oraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym rybakami, specjalistami w dziedzinie niebieskiej gospodarki, innowatorami, inwestorami, naukowcami i społeczeństwem obywatelskim.

x) Zrównoważone wzorce konsumpcji i produkcji

78. Na podstawie planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym z 2020 r. UE przyjęła szereg środków ustawodawczych ukierunkowanych na projektowanie produktów, wzmocnienie pozycji konsumentów, zachęcanie do zrównoważonej konsumpcji oraz skupienie się na sektorach zasobochłonnych, takich jak m.in. elektronika i ICT, baterie i pojazdy, opakowania, tworzywa sztuczne, tekstylia, budownictwo i budynki czy żywność.

³³ Rozporządzenie 2023/1115.

79. Rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów weszło w życie w lipcu 2024 r., a plan prac w tej dziedzinie na lata 2025–2030 przyjęto w kwietniu 2025 r. Obecnie trwają prace nad opracowaniem aktów delegowanych, które ustanowią wymogi w zakresie zrównoważonego rozwoju dla określonych grup produktów. Opierając się na sukcesie dyrektywy w sprawie ekoprojektu, rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów sprawi, że produkty będą w większym stopniu zrównoważone, energooszczędne i oparte na obiegu zamkniętym, czym przyczyni się do ograniczenia emisji pochodzących z produkcji i konsumpcji.
80. Ponadto UE wdraża przepisy dotyczące poszczególnych produktów w odniesieniu do baterii oraz opakowań i odpadów opakowaniowych, co przyczyni się do znacznej poprawy zrównoważonego charakteru tych łańcuchów produktów. Elektryfikacja społeczeństwa niezbędna do łagodzenia zmiany klimatu doprowadzi do gwałtownego wzrostu wykorzystania baterii i liczby zużytych baterii. Rozporządzenie w sprawie baterii i zużytych baterii³⁴, które weszło w życie 17 sierpnia 2023 r., wprowadza podstawowe ramy postępowania w całym cyklu życia baterii oraz przy pozyskiwaniu i odzyskiwaniu materiałów, a tym samym promuje gospodarkę o obiegu zamkniętym, zerową emisję zanieczyszczeń, przejście na czystą energię i ambicje UE w zakresie strategicznej autonomii.
81. Inne unijne akty prawne, takie jak rozporządzenie w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, rozporządzenie w sprawie baterii, dyrektywa w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji, przegląd dyrektywy ramowej w sprawie odpadów z wyrobów włókienniczych i odpadów żywności, również przyczyniają się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych pochodzących z produkcji i konsumpcji produktów poprzez ustanowienie wymogów dotyczących zrównoważonego charakteru projektu, promowanie ponownego użycia materiałów, rozbudowę systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz rozwiązanie problemu wycofywania produktów z eksploatacji (minimalizacja emisji ze spalania i składowania odpadów).

³⁴ Rozporządzenie 2023/1542.

82. Zmieniona dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych, która weszła w życie w sierpniu 2024 r., ma na celu zminimalizowanie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie ludzi i środowisko poprzez ograniczenie szkodliwych emisji przemysłowych i emisji z intensywniej hodowli zwierząt gospodarskich w całej UE. W 2026 r. UE rozpocznie prace nad aktem w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym. Akt ten umożliwi swobodny przepływ produktów, surowców wtórnych i odpadów o zamkniętym cyklu życia na jednolitym rynku UE. Przyczyni się również do zwiększenia podaży wysokiej jakości recyklingu i pobudzi popyt na materiały wtórne i produkty o zamkniętym cyklu życia, a jednocześnie obniży koszty surowców. Nowe źródła surowców, takie jak materiały pochodzące z recyklingu i materiały pochodzenia biologicznego, będą w coraz większym stopniu zastępować pierwotne materiały kopalne, np. w tworzywach sztucznych.

b) Postępy we wdrażaniu ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE na 2030 r.

83. Ramy polityki „Gotowi na 55” stanowiące podstawę realizacji celu na 2030 r. obowiązują, z wyjątkiem trwającego przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii. Ramy te obejmują dyrektywę EU ETS, nowy ETS dla budynków, transportu drogowego i dodatkowych sektorów (ETS2), rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego, normy CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych, rozporządzenie LULUCF, rozporządzenie ramowe w sprawie certyfikacji pochłaniania dwutlenku węgla i technik węglochłonnych, mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), Społeczny Fundusz Klimatyczny, inicjatywę FuelEU Maritime, rozporządzenie w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych, inicjatywę ReFuelEU Aviation, dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej, dyrektywę w sprawie energii odnawialnej, dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, zaktualizowane przepisy dotyczące dekarbonizacji rynków gazu i promowania wodoru, a także rozporządzenie UE w sprawie metanu w sektorze energetycznym. UE nadal jest na dobrej drodze do wywiązania się ze swoich zobowiązań klimatycznych.

84. Podstawą działań UE w dziedzinie klimatu i kluczowym instrumentem polityki mającym pomóc w racjonalnym pod względem kosztów ograniczeniu emisji jest ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych na podstawie dyrektywy w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS)³⁵. Do 2023 r. dzięki EU ETS1 udało się ograniczyć emisje pochodzące z wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz produkcji przemysłowej o 47,6 % w porównaniu z poziomem z 2005 r. W 2023 r. UE zmieniła dyrektywę w sprawie ETS, aby dostosować ten system do unijnego celu klimatycznego na 2030 r. Dyrektywa obecnie obowiązuje.
85. W 2023 r. w ramach zmiany zwiększono ambicje EU ETS1 poprzez obniżenie pułapu EU ETS1 i zwiększenie pułapu rocznych redukcji od 2024 r. Współczynnik liniowy redukcji w ramach EU ETS 1 wyniesie 4,4 % od 2028 r.³⁶ Pułapy emisji, w powiązaniu z odpowiednim współczynnikiem liniowym redukcji, zostały zaostrzone, tak by do 2030 r. obniżyć emisje o 62 % w porównaniu z 2005 r. Jednocześnie w ramach zmiany wprowadza się również stopniowe wycofywanie bezpłatnych uprawnień dla produktów objętych CBAM w latach 2026–2034, co wzmacnia sygnał cenowy dotyczący emisji dwutlenku węgla, a jednocześnie zapobiega ucieczce emisji oraz zachęca do dekarbonizacji produkcji przemysłowej.
86. Ponadto rozszerzono zakres ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych. Od 1 stycznia 2024 r. EU ETS1 obejmuje także transport morski. Uwzględnia się emisje ze wszystkich dużych statków wpływających do portów UE, niezależnie od bandery, pod jaką pływają, w odniesieniu do 100 % emisji, które występują między dwoma portami UE i gdy statki przebywają w portach UE, oraz 50 % emisji pochodzących z rejsów rozpoczynających się lub kończących poza UE. Wszystkie uprawnienia dla sektora morskiego podlegają sprzedaży na aukcji, co zapewnia spójność sygnału cenowego dotyczącego emisji dwutlenku węgla.

³⁵ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE ([tekst skonsolidowany](#)).

³⁶ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE ([tekst skonsolidowany](#)) art. 9.

87. Zakres systemu EU ETS1 rozszerzono również na emisje z lotów wewnątrzunijnych do i z dziewięciu regionów najbardziej oddalonych UE, a także z lotów z tych regionów najbardziej oddalonych do Szwajcarii i Zjednoczonego Królestwa. Oznacza to rozszerzenie zakresu ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych o 7 %. Lotnictwo będzie w coraz większym stopniu objęte tym systemem. Do końca 2025 r. stopniowo wycofywane będą bezpłatne uprawnienia dla operatorów statków powietrznych i w tym samym roku rozpoczyna się monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie niezwiązanego z emisjami CO₂ wpływu lotnictwa na klimat. Od 1 stycznia 2025 r. operatorzy statków powietrznych mają dodatkowy obowiązek monitorowania i zgłaszania w ramach EU ETS1 skutków swoich innych niż CO₂ emisji, w tym cząstek sadzy, pary wodnej, tlenków azotu i utlenionych związków siarki.
88. Na podstawie zmienionej dyrektywy EU ETS utworzono nowy, odrębny system handlu uprawnieniami do emisji w odniesieniu do emisji pochodzących ze spalania paliw w sektorze budowlanym, sektorze transportu drogowego i sektorach dodatkowych (ETS2). Ten nowy system obejmuje emisje poprzedzające – dostawcy paliw są zobowiązani do monitorowania i zgłaszania ilości paliw dopuszczonych do konsumpcji w sektorach objętych zakresem EU ETS2 oraz będą musieli kupować i umarzać uprawnienia w odniesieniu do odpowiednich emisji. Wszystkie uprawnienia w ramach EU ETS2 będą sprzedawane na aukcji, a dochody będą przekazywane nowo utworzonemu Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu i państwom członkowskim UE na wspieranie działań w dziedzinie klimatu w tych sektorach.
89. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, ustanowione na mocy rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu³⁷, są centralnymi narzędziami planowania strategicznego, które określają, w jaki sposób państwa członkowskie UE osiągną cele w zakresie klimatu i energii na 2030 r. W planach tych przedstawiono, w jaki sposób państwa członkowskie UE zamierzają – po konsultacjach z obywatelami, przedsiębiorstwami i władzami regionalnymi – zająć się kwestią dekarbonizacji, efektywności energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

90. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 zostały przez państwa członkowskie UE przedłożone w 2019 r. i zaktualizowane w 2024 r. Z oceny Komisji Europejskiej (z maja 2025 r.) wynika, że UE jest obecnie na dobrej drodze do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych netto o około 54 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r.

c) Działania w zakresie odporności na zmianę klimatu i przystosowania się do niej

91. Wzrost temperatury, zmieniające się wzorce pogodowe, podnoszenie się poziomu mórz i oceanów oraz zdarzenia ekstremalne dotyczą wszystkie kontynenty – bogate i ubogie, na północy i na południu. Aby zaradzić odnośnym skutkom, w komunikacie Komisji Europejskiej w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu zapowiedziano ambitniejszą strategię UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu³⁸, którą przyjęto w lutym 2021 r.
92. W październiku 2021 r. zgodnie z porozumieniem paryskim UE przedłożyła komunikat w sprawie adaptacji. W dokumencie w systematyczny sposób przedstawiono najnowsze zmiany w zakresie przystosowywania się do zmiany klimatu na szczeblu UE, w szczególności unijną strategię adaptacyjną z 2021 r. Ponadto UE i jej państwa członkowskie dysponują swoimi odpowiednimi krajowymi planami adaptacji, politykami lub procesami planowania w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu.
93. UE podkreśla, że działania w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej mają zasadniczy i uzupełniający charakter w odniesieniu do przeciwdziałania zmianie klimatu. Zwiększenie zdolności przystosowawczych, wzmocnienie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu może przynieść liczne dodatkowe korzyści, w tym w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, i w związku z tym jest jednym z ważnych priorytetów UE. Kwestia ta została rozwinięta w programie strategicznym UE na lata 2024–2029.
94. Jednocześnie istnieją ograniczenia co do tego, kiedy przystosowanie nie jest już możliwe z technicznego, ekonomicznego lub społecznego punktu widzenia. W związku z tym UE kontynuuje ambitne działania łagodzące, w ramach których można również osiągnąć dodatkowe korzyści w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, jak wykazano w przypadku licznych projektów i inicjatyw (przykłady w sekcji 4 ICTU).

³⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_663. Zasadnicze znaczenie dla przystosowania się do zmiany klimatu ma platforma Climate-ADAPT. Ma ona wspierać Europę w przystosowaniu się do zmiany klimatu poprzez ułatwianie użytkownikom dostępu do danych i informacji oraz ich wymiany; chodzi o dane i informacje na temat: spodziewanej zmiany klimatu w Europie; obecnej i przyszłej podatności regionów i sektorów na zagrożenia; unijnych, krajowych i transnarodowych strategii i działań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; studiów przypadków dotyczących przystosowania się do zmiany klimatu i potencjalnych wariantów stosownych działań; narzędzi wspierających planowanie przystosowania się do zmiany klimatu (<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en>).

95. Pierwsze unijne dwuletnie sprawozdanie z przejrzystości, przedłożone w grudniu 2024 r.³⁹, zawiera przegląd działań i ambicji UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. UE intensyfikuje działania, by sprostać wyzwaniu klimatycznemu, i wytyczyła długoterminową wizję, zgodnie z którą „w 2050 r. unijne społeczeństwo będzie odporne na zmianę klimatu i w pełni przystosowane do jej nieuniknionych skutków”.
96. Europejskie prawo o klimacie przewiduje stałe postępy w zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmacnianiu odporności i zmniejszaniu podatności na zmianę klimatu. Przewidziano w nim również, że odpowiednie instytucje UE i państwa członkowskie zapewnią, aby polityki w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w UE i w państwach członkowskich były spójne, wzajemnie się wspierały, przynosiły dodatkowe korzyści politykom sektorowym oraz działały na rzecz lepszej integracji przystosowania się do zmiany klimatu w spójny sposób we wszystkich obszarach polityki.
97. Unijna strategia adaptacyjna z 2021 r. ma na celu realizację do 2050 r. wizji UE odpornej na zmianę klimatu poprzez sprawienie, że przystosowanie się do zmiany klimatu będzie inteligentniejsze, co zwiększy wiedzę oraz pozwoli zarządzać niepewnością, że będzie bardziej usystematyzowane, co wesprze rozwój polityki na wszystkich szczeblach i we wszystkich sektorach, oraz że będzie szybsze, co przyspieszy dostosowywanie się do zmiany klimatu we wszystkich dziedzinach, a także poprzez zintensyfikowanie działań międzynarodowych, co zwiększy wsparcie na rzecz międzynarodowej odporności na zmianę klimatu i gotowość na nią.
98. W obliczu zmieniających się realiów i wyników COP28 UE i jej państwa członkowskie dalej rozwijały swoje podejścia, by przygotować się na skutki zmiany klimatu i zwiększyć odporność.

³⁹ <https://unfccc.int/documents/644477>.

99. Pierwsza w historii Europejska ocena ryzyka związanego z klimatem (EUCRA), opublikowana w 2024 r., wykazała, że UE i jej państwa członkowskie nie są wystarczająco przygotowane oraz że wiele ze zidentyfikowanych rodzajów ryzyka osiągnęło poziomy krytyczne i wymaga podjęcia pilnych i zdecydowanych działań. W ramach systematycznego procesu oceny ryzyka EUCRA zidentyfikowano i oceniono 36 głównych rodzajów ryzyka związanego z klimatem, z którymi mierzy się Europa, mogących wymagać podjęcia działań na szczeblu krajowym, europejskim lub transnarodowym. Pogrupowano je w pięciu kompleksowych klastrach: ekosystemy, żywność, zdrowie, infrastruktura, gospodarka i finanse. W zależności od ich charakteru każde z tych rodzajów ryzyka może spowodować znaczną degradację środowiska, szkody gospodarcze, kryzysy społeczne i zawirowania polityczne, a ich łączne skutki mogą być jeszcze dotkliwsze. Ponadto w ocenie stwierdzono, że wszystkie regiony najbardziej oddalone UE stoją w obliczu krytycznych zagrożeń dla swoich ekosystemów morskich wynikających z ocieplenia oceanów i morskich fal upałów, które wymagają pilnych działań.
100. W sprawozdaniu Europejskiej Agencji Środowiska pt. „Ocena kosztów i korzyści przystosowania się do zmiany klimatu” (2023 r.)⁴⁰ podkreślono, że decydenci muszą zrozumieć korzyści i koszty w porównaniu z brakiem działań, oraz podsumowano główne koncepcje oceny, kluczowe metody oraz powiązane wyzwania i ograniczenia, a także przedstawiono praktyczne przykłady podejść odnoszących się do UE.
101. Konieczne są dalsze wysiłki w zakresie aktywnej oceny ryzyka, z wykorzystaniem niekorzystnych scenariuszy w testach warunków skrajnych instrumentów oraz w odniesieniu do architektury finansowej UE. Ekspozycja na ryzyko staje się częścią ustalania priorytetów polityki krajowej, przy jednoczesnym wykorzystaniu ograniczonych zasobów.
102. W 2026 r. Komisja Europejska przygotuje europejski plan w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, aby wesprzeć państwa członkowskie w szczególności w zakresie gotowości i planowania oraz zapewnić regularne, oparte na podstawach naukowych oceny ryzyka, uzupełniające bieżące i planowane działania krajowe. W połączeniu z pierwszą Europejską oceną ryzyka związanego z klimatem pomoże to w przygotowaniu przyszłych przepisów dotyczących odporności na zmianę klimatu i gotowości na nią.

⁴⁰ [Ocena kosztów i korzyści związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu | publikacja i sprawozdania | Odkryj kluczowe usługi, funkcje tematyczne i narzędzia Climate-ADAPT.](#)

103. W marcu 2025 r. Komisja Europejska uruchomiła strategię na rzecz unii gotowości, aby wesprzeć państwa członkowskie i zwiększyć zdolność Europy do zapobiegania pojawiającym się zagrożeniom i do reagowania na nie. W strategii wzywa do uwzględniania kwestii gotowości i odporności w programach budżetowych UE od samego początku, aby pomóc w zmniejszeniu podatności na zagrożenia i narażenia na ryzyko, zmniejszając koszty działań zaradczych. UE i państwa członkowskie muszą zatem poprawić swoją odporność i zwiększyć gotowość, regularnie aktualizując oceny ryzyka związanego z klimatem i poprawiając odporność infrastruktury krytycznej na etapie projektowania. W tym kontekście nowe polityki, przepisy i programy będą przygotowywane lub poddawane przeglądowi z uwzględnieniem perspektywy gotowości i bezpieczeństwa, przy konsekwentnym określaniu potencjalnego wpływu preferowanego wariantu polityki na gotowość i bezpieczeństwo.
104. Aby wzmocnić gospodarkę wodną, z myślą o przeciwdziałaniu rodzajom ryzyka związanego z klimatem, zanieczyszczeniu i suszom, a jednocześnie zwiększyć konkurencyjność gospodarki, Komisja Europejska przyjęła Europejską strategię odporności gospodarki wodnej (3 czerwca 2025 r.). Strategia ta została opracowana w drodze szerokich konsultacji i zaangażowania zainteresowanych stron; oczekuje się, że określi cele w zakresie efektywności, uruchomi znaczne inwestycje i wprowadzi nowe struktury zarządzania z myślą o ochronie zasobów wodnych w całej UE.
105. Przyszłe polityki UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu muszą być opracowywane z uwzględnieniem środków transformacji, którym towarzyszyć będzie odpowiednie wsparcie dla dotkniętych społeczności, tak aby nikt nie został pominięty. Aby to osiągnąć, w komunikacie w sprawie zarządzania ryzykiem klimatycznym w Europie zaproponowano: a) poprawę zarządzania, b) zapewnienie narzędzi umożliwiających wzmocnienie pozycji właścicieli ryzyka, c) wykorzystanie polityki strukturalnej oraz d) ustanowienie odpowiednich warunków wstępnych finansowania odporności.
106. W komunikacie w sprawie zarządzania ryzykiem klimatycznym podkreślono również, że misja UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu służy jako najlepsza praktyka dla wszystkich zainteresowanych stron i będzie nadal wykorzystywana do reagowania na zagrożenia klimatyczne w Europie. Misja UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu koncentruje się na wspieraniu regionów, miast i władz lokalnych UE w ich wysiłkach na rzecz budowania odporności na skutki zmiany klimatu. W komunikacie uznano również rolę badań naukowych i innowacji w zapewnianiu wiedzy i rozwiązań dotyczących największych przyszłych wyzwań.

d) Działania w dziedzinie klimatu służące ludziom

107. Według badania⁴¹ opublikowanego w czerwcu 2025 r. zdecydowana większość Europejczyków nadal postrzega zmianę klimatu jako poważne globalne zagrożenie, a 85 % obywateli uznaje ją za poważny problem.
108. Prawa człowieka, demokracja i praworządność pozostają wspólnym kompasem i podstawowymi wartościami UE. Świadoma tego, że skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska są najbardziej odczuwane przez kobiety i dziewczęta, a także inne grupy ludności, które w najmniejszym stopniu przyczyniają się do ich występowania i które znajdują się w trudnej lub marginalizującej sytuacji, UE jest zdecydowana propagować oparte na prawach człowieka i uwzględniające aspekt płci, młodzież i dzieci podejście do działań w dziedzinie klimatu, promować społeczną sprawiedliwość, uczciwość i inkluzywność w ramach globalnej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, pełne, równe i rzeczywiste uczestnictwo kobiet, młodzieży i dzieci w podejmowaniu decyzji dotyczących klimatu i zaangażowanie ich w takie decyzje, z uwzględnieniem różnych potrzeb kobiet i dziewcząt, mężczyzn i chłopców, w ich różnych sytuacjach i warunkach, a także w pełni wywiązywać się z naszych zobowiązań na rzecz praw człowieka przy podejmowaniu działań w celu przeciwdziałania zmianie klimatu.
109. W unijnej strategii adaptacyjnej z 2021 r. podkreślono potrzebę osiągnięcia odporności w uczciwy i sprawiedliwy sposób, tak aby korzyści płynące z przystosowania się do zmiany klimatu były szeroko i sprawiedliwie dzielone. Uznano w niej również, że mężczyźni i kobiety, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, wysiedleńcy lub osoby zmarginalizowane społecznie mają różne zdolności adaptacyjne. Działania adaptacyjne muszą zatem angażować te grupy w całej ich różnorodności i uwzględniać ich sytuację.
110. W odpowiedzi na ustalenia zawarte w Europejskiej ocenie ryzyka związanego z klimatem komunikat Komisji Europejskiej w sprawie zarządzania ryzykiem klimatycznym z marca 2024 r. otrzymał podtytuł: „ochrona obywateli i dobrobytu”. W komunikacie podkreślono, że: „ryzyko klimatyczne jest szczególnie odczuwalne przez osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji ze względu na szereg czynników społeczno-ekonomicznych, takich jak dochód, płeć, wiek, niepełnosprawność, zdrowie i wykluczenie społeczne (szczególnie dotyczące migrantów, mniejszości etniczne i ludy tubylcze)”.

⁴¹ [Zmiana klimatu – czerwiec 2025 r. – badanie Eurobarometr.](#)

111. Aby przyczynić się do tego, by przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu odbywało się w sprawiedliwy sposób, UE ustanowiła Społeczny Fundusz Klimatyczny (SCF). Dotyczące go rozporządzenie stanowi, że: „kobiety – w szczególności samotne matki, które stanowią 85 % rodzin niepełnych, a także kobiety samotne, kobiety z niepełnosprawnością oraz starsze kobiety żyjące samotnie – są w nieproporcjonalnym stopniu dotknięte ubóstwem energetycznym i ubóstwem transportowym”. Rozporządzenie przewiduje również, że państwa członkowskie opracują swoje plany społeczno-klimatyczne w ramach szeroko zakrojonych konsultacji z zainteresowanymi stronami w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu i zapewniający dostęp.
112. UE przyznaje, że młodzież i dzieci są nie tylko szczególnie podatne na zmianę klimatu, ale mogą również działać jako ważny czynnik zmian, zapewniając ambitne działania w dziedzinie klimatu w przyszłości.
113. Unia uznaje kształcenie i szkolenie w dziedzinie klimatu za strategiczny czynnik umożliwiający transformację ekologiczną, który ma zasadnicze znaczenie dla wspierania świadomego zrozumienia kryzysu klimatycznego, budowania odporności na dezinformację i tworzenia siły roboczej wykwalifikowanej w zakresie zrównoważonego rozwoju, aby zaspokoić coraz większe potrzeby rosnącego rynku pracy w zakresie zielonych technologii. Kluczowe znaczenie ma budowanie odporności na dezinformację, ponieważ zagraża ona ambicjom klimatycznym, podsyca polaryzację i podważa wsparcie publiczne, którego pilnie potrzebujemy.
114. Istniejące inicjatywy UE, takie jak koalicja na rzecz edukacji dla klimatu, europejskie ramy kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju „GreenComp” oraz zalecenie Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, wspierają państwa członkowskie we włączaniu edukacji klimatycznej do systemów kształcenia formalnego, szkolenia zawodowego i uczenia się przez całe życie.
115. Ponadto Europejski Pakt na rzecz Klimatu łączy osoby, społeczności i organizacje w walce ze zmianą klimatu i w przystosowywaniu się do jej skutków oraz w budowaniu bardziej zrównoważonej przyszłości. Pakt, zainicjowany przez Komisję Europejską w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, to ruch ludzi zjednoczonych we wspólnej misji mającej na celu zbudowanie bardziej zrównoważonej Europy i pomoc UE w osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r.

116. Pakt na rzecz Klimatu jest okazją do zdobycia wiedzy na temat zmiany klimatu, opracowania i wdrożenia rozwiązań oraz porozumienia z innymi, a także zmaksymalizowania wpływu tych rozwiązań.
- e) **Zaangażowanie i wzmocnienie pozycji wszystkich szczebli sprawowania rządów z myślą o realizacji działań w dziedzinie klimatu**
117. W rozporządzeniu UE w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu⁴² zobowiązano państwa członkowskie Unii do aktywnego zaangażowania wszystkich szczebli sprawowania rządów, a także szerokiego grona zainteresowanych stron, w kształtowanie polityki klimatycznej i energetycznej, ponieważ uznano w nim, że 37 % światowych emisji można ograniczyć jedynie dzięki wielopoziomowej współpracy⁴³, w związku z czym polityka klimatyczna wymaga współpracy na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy: regionalnym, miejskim i gminnym. To inkluzywne podejście umożliwia władzom lokalnym i regionalnym wniesienie znaczącego wkładu w krajowe i unijne cele klimatyczne.
118. Ponadto, podkreślając to zobowiązanie, niektóre państwa członkowskie⁴⁴ zatwierdziły koalicję o wysokim poziomie ambicji na rzecz wielopoziomowych partnerstw w zakresie działań w dziedzinie klimatu – globalną koalicję promującą wielopoziomowy model zarządzania w dziedzinie klimatu.

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

⁴³ <https://urbantransitions.global/wp-content/uploads/2019/09/Climate-Emergency-Urban-Opportunity-report.pdf>.

⁴⁴ Belgia, Bułgaria, Dania, Finlandia, Francja, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Szwecja, Węgry, Włochy.

f) Zapewnienie spójności przepływów finansowych z przyszłością neutralną dla klimatu i odporną na zmianę klimatu

119. Osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. i osiągnięcie odporności na zmianę klimatu wymaga znacznych inwestycji publicznych i prywatnych w Unii. Szacuje się, że system energetyczny potrzebuje inwestycji o średniej wartości około 565 mld EUR rocznie (co odpowiada 3,3 % PKB) w latach 2021–2030 i 660 mld EUR rocznie (co odpowiada 3,2 % PKB) w latach 2031–2050 (wobec 250 mld EUR lub 1,7 % PKB w latach 2011–2020, w której to dekadzie inwestycje w system energetyczny były stosunkowo niskie); roczne wydatki na transport powinny wynosić około 785 mld EUR w latach 2021–2030 i 870 mld EUR w latach 2031–2050 (co odpowiada 4,2 % PKB, czyli podobnie jak w latach 2011–2020)⁴⁵.
120. Nie można dokładnie wyliczyć obejmujących całe społeczeństwo kosztów i korzyści wynikających z uniknięcia szkód spowodowanych zmianą klimatu, ale oszacowanie skali powinno wystarczyć do podjęcia zdecydowanych i skutecznych działań. Według ostrożnych szacunków pogarszające się skutki zmiany klimatu mogłyby zmniejszyć PKB UE o około 7 % do końca stulecia. Jeżeli globalne ocieplenie utrzyma się powyżej 1,5° C przez dłuższy okres, łączne dodatkowe zmniejszenie PKB UE i jej państw członkowskich mogłoby wynieść 2,4 bln EUR w latach 2031–2050⁴⁶.
121. Podkreśla to znaczenie dalszego dostosowywania przepływów finansowych do neutralności klimatycznej i zwiększenia odporności w UE, do czego wezwano również w art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego. Ze względu na skalę niezbędnych inwestycji konieczny i znaczący udział w finansowaniu transformacji klimatycznej będzie miał sektor prywatny. W ciągu ostatnich pięciu lat UE opracowała ramy zrównoważonego finansowania mające na celu ułatwienie prywatnych inwestycji w zrównoważoną działalność, w uzupełnieniu zachęt gospodarczych do inwestycji prywatnych w postaci ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych w ramach ETS1. W kontekście polityki UE zrównoważone finansowanie jest rozumiane jako kluczowa dźwignia wspierania wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym zmniejszaniu presji na środowisko, aby pomóc w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie klimatu, różnorodności biologicznej i środowiska, z uwzględnieniem aspektów społecznych i związanych z zarządzaniem.

⁴⁵ Sprawozdanie z postępów działań UE w dziedzinie klimatu, 2024 r.

⁴⁶ EUCRA.

122. Ogólnie rzecz biorąc, zachęcające są oznaki dostosowania przepływów finansowych do celów porozumienia paryskiego, ponieważ wiele podmiotów rynkowych korzysta z możliwości oferowanych przez unijne ramy zrównoważonego finansowania. Na przykład w 2023 r. około 600 europejskich przedsiębiorstw zgłosiło inwestycje kapitałowe w działalność zgodną z systematyką o wartości 191 mld EUR – kwota ta wzrosła w pierwszych czterech miesiącach 2024 r. do 249 mld EUR, co wskazuje na znaczny wzrost. Aby ułatwić wdrażanie ram zrównoważonego finansowania i ich wpływ, Komisja Europejska przedstawiła wnioski mające na celu uproszczenie przepisów dotyczących zrównoważonego rozwoju, lepszą integrację celów w zakresie konkurencyjności i klimatu, przyciągnięcie zielonych inwestycji i zwiększenie konkurencyjności, stworzenie bardziej sprzyjającego otoczenia biznesowego, pomoc przedsiębiorstwom w rozwoju, wprowadzaniu innowacji i tworzeniu miejsc pracy. Wnioski zmniejszą złożoność wymogów UE dla wszystkich przedsiębiorstw i skoncentrują nasze ramy regulacyjne na największych przedsiębiorstwach, które prawdopodobnie będą miały większy wpływ na klimat i środowisko, a jednocześnie umożliwią przedsiębiorstwom dostęp do zrównoważonego finansowania na potrzeby czystej transformacji.
123. Komisja Europejska opracowała kryteria włączenia rygorystycznych wymogów środowiskowych (tj. uzyskanie oznakowania ekologicznego) do zielonych zamówień publicznych, tak aby organy publiczne starały się zamawiać towary, usługi i roboty budowlane o ograniczonym wpływie na środowisko w całym cyklu życia w porównaniu z towarami, usługami i robotami budowlanymi o tej samej podstawowej funkcji, które zostałyby zamówione, gdyby nie zastosowano takich wymogów.
124. 25 czerwca 2025 r. Komisja Europejska przyjęła nowe ramy pomocy państwa wspierające Pakt dla czystego przemysłu, aby umożliwić państwom członkowskim przyspieszenie rozwoju czystej energii, dekarbonizacji przemysłu i czystej technologii.

i) Wykorzystywanie dochodów z systemu handlu emisjami

125. Od 2013 r. sprzedaż na aukcji jest domyślną metodą dystrybucji uprawnień w ramach EU ETS1. Podejście to wynika z zasady „zanieczyszczający płaci” i zapewnia, aby podmioty emitujące gazy cieplarniane płaciły za uprawnienia do emisji. Od 2023 r. państwa członkowskie są zobowiązane do wykorzystania kwoty odpowiadającej 100 % ich dochodów z handlu uprawnieniami do emisji na wydatki krajowe i międzynarodowe związane z transformacją klimatyczną, w tym z jej wymiarem społecznym. Od 2020 r. dochody z EU ETS1 są również wykorzystywane do finansowania innowacji za pośrednictwem Funduszu Innowacyjnego i inwestycji za pośrednictwem funduszu modernizacyjnego. W 2023 r. całkowite dochody z EU ETS1 wyniosły 43,6 mld EUR. Większość tych dochodów wpływa do budżetów krajowych państw członkowskich, a na te fundusze pozyskano 7,4 mld EUR.
126. Fundusz Innowacyjny to fundusz UE mający na celu wspieranie innowacji w zakresie niskoemisyjnych i bezemisyjnych technik, procesów i technologii, które w znacznym stopniu przyczyniają się do dekarbonizacji sektorów objętych EU ETS1 oraz przyczyniają się do osiągnięcia celów w zakresie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń i obiegu zamkniętego, w tym projektów mających na celu zwiększenie skali takich technik, procesów i technologii. Fundusz Innowacyjny będzie zasadniczym elementem przyszłego wniosku Komisji Europejskiej w ramach unijnego Paktu dla czystego przemysłu, koncentrującego się na dekarbonizacji energochłonnych gałęzi przemysłu i produkcji czystych technologii.
127. Fundusz modernizacyjny wspiera inwestycje w państwach członkowskich o niższych dochodach, zapewniając pomoc finansową, pochodzącą z EU ETS1, na modernizację ich systemów energetycznych i poprawę efektywności energetycznej.

128. Aby w sprawiedliwy sposób przyczynić się do przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, nie pozostawiając nikogo w tyle, UE ustanowiła Społeczny Fundusz Klimatyczny (SCF) w celu wspierania znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw i użytkowników transportu w radzeniu sobie z wpływem nowego EU ETS2 na ceny w odniesieniu do budynków i transportu drogowego oraz paliw dla dodatkowych sektorów. Ogólnie rzecz biorąc, celem jest sprostanie wyzwaniom związanym z ubóstwem energetycznym gospodarstw domowych i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz wsparcie użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji. Zasadniczo należy udostępnić maksymalną kwotę 65 mld EUR na lata 2026–2032 zgodnie z artykułami określonymi w odnośnym rozporządzeniu. Aby sfinansować te środki i inwestycje wspierające najsłabsze grupy społeczne, SCF połączy dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień z EU ETS2⁴⁷ oraz 50 mln uprawnień z istniejącego EU ETS1⁴⁸.

ii) Uwzględnienie działań w dziedzinie klimatu w budżecie UE

129. Budżet UE na lata 2021–2027 – zarówno wieloletnie ramy finansowe, jak i instrument NextGenerationEU – jest ważnym czynnikiem umożliwiającym zieloną transformację. Obecnie przewiduje się, że w okresie do 2027 r. w ramach unijnego budżetu na działania w dziedzinie klimatu przeznaczonych zostanie 658 mld EUR. Stanowi to 34,3 % całkowitego budżetu UE i przekracza cel w zakresie wydatków klimatycznych ustalony na poziomie 30 %.
130. Unijny Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) – który stanowi główny element unijnego narzędzia NextGenerationEU służącego odbudowie po pandemii COVID-19 – o wartości do 648 mld EUR umożliwia państwom członkowskim znaczne zwiększenie inwestycji w dziedzinie klimatu. Aby zakwalifikować się do otrzymania dotacji (357 mld EUR) i pożyczek (291 mld EUR) w ramach RRF, państwa członkowskie sporządzały plany odbudowy i zwiększania odporności, w których określały inwestycje i reformy przyczyniające się do realizacji sześciu celów politycznych RRF, w tym zielonej transformacji. W każdym planie krajowym co najmniej 37 % całkowitej alokacji musi zostać przeznaczone na działania przyczyniające się do realizacji celów klimatycznych (takie jak inicjatywy promujące efektywność energetyczną, zrównoważoną mobilność i energię odnawialną).

⁴⁷ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/ets2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en.

⁴⁸ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/about-eu-ets_en.

131. Ponadto w 2023 i 2024 r. państwa członkowskie uzupełniły swoje plany odbudowy i zwiększania odporności o nowe rozdziały dotyczące REPowerEU w odpowiedzi na kryzys energetyczny, proponując nowe lub rozszerzone reformy i inwestycje, aby pomóc w stopniowym uniezależnieniu UE od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszyć przejście na czystą energię.
132. Co najmniej 30 % docelowego budżetu programu InvestEU, wynoszącego 372 mld EUR na dodatkowe inwestycje w latach 2021–2027, ma zostać przeznaczone na osiągnięcie unijnych celów związanych z klimatem.
133. „Horyzont Europa” to główny unijny program finansowania badań naukowych i innowacji. Badania naukowe i innowacje wspierają transformację ekologiczną poprzez testowanie i demonstrowanie rozwiązań oraz opracowywanie przełomowych innowacji i rozwój wiedzy na potrzeby polityki w oparciu o najnowsze dowody naukowe. W latach 2021–2027 co najmniej 35 % budżetu programu, który wynosi 95,5 mld EUR, zostanie przeznaczone na wspieranie celów w zakresie działań w dziedzinie klimatu.
134. Program LIFE, wyposażony w pakiet inwestycyjny w wysokości 243 mln EUR, jest unijnym instrumentem finansowania działań na rzecz środowiska, energii i klimatu. Jego ogólnym celem jest ułatwienie przejścia na zrównoważoną, energooszczędną, opartą na odnawialnych źródłach energii, neutralną dla klimatu i odporną gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz ochrona, odbudowa i poprawa naszego środowiska, zatrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz powstrzymanie degradacji ekosystemów. Spośród czterech podprogramów LIFE wdrażanie Zielonego Ładu wspiera podprogram „Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej”, który ma swój udział w realizacji celów i zadań określonych w Europejskim prawie o klimacie.
135. 40 % łącznej unijnej alokacji finansowej w ramach wspólnej polityki rolnej (od 2023 r. do 2027 r.) powinno przyczyniać się do osiągania celów klimatycznych. Ponadto co najmniej 25 % środków przydzielanych rocznie na płatności bezpośrednie (filar I) przeznacza się na ekoschematy (płatności na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt), a co najmniej 35 % środków z filaru II (Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) przeznacza się na działania związane ze środowiskiem i klimatem.

iii) Polityka spójności

136. Państwa członkowskie przeznaczyły na działania w dziedzinie klimatu 56,9 % (22,2 mld EUR) i 32,6 % (69,9 mld EUR) środków przydzielonych im, odpowiednio, z Funduszu Spójności (FS) i z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).
137. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) uruchamia inwestycje unijne w wysokości 19,2 mld EUR, aby zapewnić wsparcie osobom i miejscom, które najbardziej ucierpią w wyniku transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Oprócz FST w ramach pozostałych dwóch filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji uruchomione zostanie 28 mld EUR z inwestycji publicznych i prywatnych w celu zaradzenia społecznym i gospodarczym skutkom transformacji.

g) Współpraca międzynarodowa

138. Zgodnie z wynikami globalnego przeglądu zrealizowanego przez COP28 określono minimalne oczekiwania dotyczące działań ze strony całej globalnej społeczności i skierowano inne kraje na ścieżkę, którą UE już podąża. UE będzie nadal przyczyniać się do tworzenia środków i impulsu do zintensyfikowania globalnych działań oraz przekonywać i wspierać inne kraje, aby poszły w jej ślady.
139. Opierając się na sukcesie i potencjale strategii Global Gateway, współpraca międzynarodowa zostanie rozszerzona na nowe obszary, zgodnie z globalnymi wysiłkami uzgodnionymi w ramach globalnego przeglądu i nowymi zrównoważonymi możliwościami technologicznymi, z uwzględnieniem zgodności z porozumieniem paryskim i celami zrównoważonego rozwoju. UE i jej państwa członkowskie będą dalej wzmacniać zieloną dyplomację na forach dwustronnych, kilkustronnych (między innymi grupa G-7, grupa G-20, OECD, klub klimatyczny) i wielostronnych oraz w ramach partnerstw.
140. Finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu pozostanie centralnym elementem wkładu UE w globalne działania w dziedzinie klimatu. UE, jej państwa członkowskie i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) wnoszą największy wkład w publiczne finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu na rzecz gospodarek rozwijających się i wschodzących – w 2023 r. przekazały na ten cel 28,6 mld EUR i pozyskały dodatkowe 7,2 mld EUR ze źródeł prywatnych. W samym 2023 r. UE przeznaczyła 8,4 mld EUR (9,1 mld USD) w formie dwustronnego i wielostronnego finansowania publicznego na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu w krajach rozwijających się.

141. Poprzez współpracę w ramach forów dwustronnych, fakultatywnych i wielostronnych, zgodnie z postanowieniami porozumienia paryskiego, UE i jej państwa członkowskie przyczynią się do osiągnięcia NCQG – nowego zbiorowego celu ilościowego dotyczącego finansowania działań związanych z klimatem – przyjętego na COP29.
142. UE zintensyfikowała swoją dyplomację na całym świecie, aby zwiększyć wysiłki na rzecz powtórzenia sukcesu EU ETS1 poprzez zachęcanie innych jurysdykcji do wprowadzania lub udoskonalania ich własnych mechanizmów ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych oraz wspieranie ich w tym zakresie. Stopniowe wdrażanie unijnego CBAM zachęca również rządy do zwiększenia ambicji klimatycznych za pomocą środków cenowych mających na celu ograniczenie emisji, a przemysł – do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, w oparciu o metodykę, która może być stosowana na szczeblu międzynarodowym.
143. W kontekście międzynarodowych działań związanych z badaniami klimatycznymi i systematyczną obserwacją UE i jej państwa członkowskie wnoszą wkład w bazę wiedzy naukowej i działania IPCC, a także w zdolności obserwacyjne zapewniane przez Światową Organizację Meteorologiczną i Globalny System Obserwacji Klimatu za pośrednictwem krajowych służb meteorologicznych i hydrologicznych.
144. Copernicus, sztandarowy program UE w zakresie obserwacji Ziemi, oferuje bezpłatne i powszechnie dostępne usługi informacyjne wykorzystujące globalne dane z satelitów oraz systemów pomiarowych naziemnych, powietrznych i morskich. Program ten pomaga usługodawcom, organom publicznym i innym organizacjom międzynarodowym poprawiać jakość życia obywateli. W niestabilnym otoczeniu geopolitycznym UE będzie nadal rozwijać stabilne partnerstwa z krajami o podobnych poglądach. Zielone sojusze i zielone partnerstwa zawarte z partnerami od 2021 r., wraz z partnerstwami dwustronnymi wdrażanymi przez państwa członkowskie, będą wspierać dążenie UE i jej partnerów do osiągnięcia neutralności klimatycznej. UE rozszerzy i pogłębi partnerstwa z wiarygodnymi dostawcami międzynarodowymi, w tym z krajami sąsiadującymi, aby zapewnić długoterminowe bezpieczeństwo energetyczne i przewidywalność dostaw w okresie transformacji energetycznej. Pomoże to zmniejszyć zależności zewnętrzne i koszty, a jednocześnie zmniejszyć ryzyko w łańcuchach dostaw.

145. Umowy handlowe mogą pomóc w osiągnięciu celów klimatycznych i realizacji europejskich założeń, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby międzynarodowy system handlu pozostał sprawiedliwy i niedyskryminujący. Podobnie polityka handlowa może być motorem innowacji dzięki wspieraniu zrównoważonych łańcuchów wartości i zapewnianiu dostępu do rynku dla czystych technologii i produktów. Komisja Europejska ogłosiła pewne nowe partnerstwa handlowe – czyste partnerstwa handlowo-inwestycyjne – mające na celu zwiększanie konkurencyjności UE, dywersyfikację łańcuchów dostaw i pobudzanie gospodarek. Mają one uzupełniać rozległą sieć umów handlowych Unii dzięki szybszemu, bardziej elastycznemu i lepiej ukierunkowanemu podejściu, dostosowanemu do konkretnych interesów gospodarczych UE i jej partnerów. Pierwsze czyste partnerstwo handlowo-inwestycyjne, z Republiką Południowej Afryki, zainicjowano w marcu 2025 r. Umowa skupi się na inwestycjach, przejściu na czystą energię, umiejętnościach i technologii oraz na rozwoju strategicznych gałęzi przemysłu w całym łańcuchu dostaw.
146. Kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące otrzymają wsparcie w dostosowywaniu się do dorobku prawnego UE w dziedzinie klimatu i energii, w tym Europejskiego prawa o klimacie, oraz w przyjmowaniu tego dorobku. Obejmuje to realizację zobowiązań podjętych na forum Wspólnoty Energetycznej dotyczących osiągnięcia celów klimatycznych i energetycznych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r. w ramach opartych na rozporządzeniu w sprawie zarządzania unią energetyczną. Zaangażowanie w realizację kamienia milowego na 2040 r. i transformacja zgodna z jego założeniami będą również ważnym czynnikiem w procesie akcesyjnym przyszłych państw członkowskich UE.
147. Ponadto UE wspiera współpracę między odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, uznając znaczenie skoordynowanego globalnego podejścia do przeciwdziałania potrójnemu kryzysowi planetarnemu związanemu ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem, a także degradacją gruntów. UE i jej państwa członkowskie są zdania, że należy zwiększyć na różnych szczeblach spójność polityki w ramach trzech konwencji z Rio, aby wspierać wdrażanie oraz osiągać odpowiednie cele i założenia.

**IV. INFORMACJE NIEZBEDNE DLA JASNOŚCI, PRZEJRZYSTOŚCI
I ZROZUMIAŁOŚCI (ICTU) USTALONEGO NA POZIOMIE KRAJOWYM
WKŁADU UE**

148. W 2018 r. w Katowicach, podczas pierwszej sesji COP służącej jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego (CMA1), Strony uzgodniły wytyczne dotyczące informacji niezbędnych do zapewnienia jasności, przejrzystości i zrozumiałości (ICTU) mających zastosowanie do ich ustalonych na poziomie krajowym wkładów.
149. W tej części przedstawiono ICTU dotyczące ustalonych na poziomie krajowym wkładów UE i jej państw członkowskich na dzień przedłożenia niniejszego zgłoszenia. Dalsze aktualizacje zostaną przedłożone po przyjęciu polityk krajowych wspierających realizację ustalonych na poziomie krajowym wkładów UE.
-

INFORMACJE NIEZBĘDNE DLA JASNOŚCI, PRZEJRZYSTOŚCI I ZROZUMIAŁOŚCI USTALONEGO NA POZIOMIE KRAJOWYM WKŁADU UNII EUROPEJSKIEJ I JEJ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NA OKRES 2026–2035
Informacje niezbędne dla jasności, przejrzystości i zrozumiałości ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE

<i>Punkt</i>	<i>Wytyczne CMAI</i>	<i>Informacje niezbędne dla jasności, przejrzystości i zrozumiałości mające zastosowanie do ustalonego na poziomie krajowym wkładu UE</i>
1	Wymierne informacje dotyczące punktu odniesienia (w tym, w stosownych przypadkach, rok bazowy):	
a)	Rok (lata) referencyjny(-e), rok (lata) bazowy(-e), okres(-y) referencyjny(-e) lub inny(-e) punkt(-y) początkowy(-e);	1990
b)	Wymierne informacje na temat wskaźników referencyjnych, ich wartości w roku (latach) referencyjnym(-ych), roku (latach) bazowym(-ych), okresie(-ach) referencyjnym(-ych) lub innym(-ych) punkcie(-tach) początkowym(-ych) oraz, w stosownych przypadkach, w roku docelowym;	Kwantyfikacja wskaźnika referencyjnego będzie opierać się na całkowitych krajowych emisjach podanych przez UE w sprawozdaniu dotyczącym wykazu krajowego i może być aktualizowana w związku z ulepszeniami metodologicznymi sprawozdania dotyczącego wykazu gazów cieplarnianych.
c)	Odnosnie do strategii, planów i działań, o których mowa w art. 4 ust. 6 porozumienia paryskiego, lub polityk i środków będących elementami ustalonych na poziomie krajowym wkładów, w przypadku gdy pkt 1 lit. b) powyżej nie ma zastosowania, Strony przekazują inne istotne informacje;	Nie dotyczy.
d)	Cel w stosunku do wskaźnika referencyjnego, wyrażony liczbowo, na przykład jako wartość procentowa lub wielkość redukcji;	Redukcja emisji netto w całej gospodarce do 2040 r. w porównaniu z 1990 r., w tym odpowiedni wkład wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny, prowadząca do orientacyjnego wkładu redukcji netto emisji gazów cieplarnianych o 66,25–72,5 % w całej gospodarce do 2035 r. w porównaniu z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej.

e)	Informacje na temat źródeł danych wykorzystanych do ilościowego określenia punktu(-ów) referencyjnego(-ych);	Kwantyfikacja wskaźnika referencyjnego będzie opierać się na danych zgłoszonych przez Unię Europejską w sprawozdaniu dotyczącym wykazu krajowego.
f)	Informacje na temat okoliczności, w których Strona może aktualizować wartości wskaźników referencyjnych.	Wartości mogą być aktualizowane w związku z ulepszeniami metodologicznymi dotyczącymi wykazu gazów cieplarnianych.
2 Ramy czasowe lub okresy wdrażania:		
a)	Ramy czasowe lub okres wdrażania, w tym daty rozpoczęcia i zakończenia, zgodnie z wszelkimi dalszymi odpowiednimi decyzjami przyjętymi przez Konferencję Stron służącą jako spotkanie Stron porozumienia paryskiego (CMA);	Jednoroczny cel na 2040 r., prowadzący do orientacyjnego wkładu redukcji emisji gazów cieplarnianych netto do 2035 r. o 66,25–72,5 % w porównaniu z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej.
b)	W zależności od tego, czy jest to cel jednoroczny czy wieloletni, stosownie do przypadku.	Jednoroczny cel na 2040 r., prowadzący do orientacyjnego wkładu redukcji emisji gazów cieplarnianych netto do 2035 r. o 66,25–72,5 % w porównaniu z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej.
3 Zakres obowiązywania i zasięg:		
a)	Ogólny opis celu;	Celem jest redukcja emisji netto w całej gospodarce do 2040 r. w porównaniu z 1990 r., w tym odpowiedni wkład wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny, prowadząca do orientacyjnego wkładu redukcji netto emisji gazów cieplarnianych o 66,25–72,5 % w całej gospodarce do 2035 r. w porównaniu z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej.

		Zasięg geograficzny: UE i jej państwa członkowskie (Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Włochy i Węgry)¹. Jak wskazano w pkt 13 powyższego zgłoszenia, po ustaleniu celu na 2040 r. i zgodnie z przewidywanymi przeglądami Komisja Europejska przygotuje strukturę polityki klimatycznej na okres po 2030 r. i przygotuje wnioski dotyczące tych ram polityki, które będą potrzebne do osiągnięcia celu na 2040 r. w sposób sprawiedliwy i racjonalny pod względem kosztów.
b)	Sektory, gazy, kategorie i rezerwuary objęte ustalonym na poziomie krajowym wkładem, w tym, w stosownych przypadkach, spójne z wytycznymi Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC);	Dalsze szczegóły zgodnie z wytycznymi IPCC w sporządzanych co dwa lata sprawozdaniach UE na temat przejrzystości. Sektory objęte wkładem: • Energia • Lotnictwo ○ Emisje z lotnictwa cywilnego uwzględniono w odniesieniu do emisji CO₂ z lotów podlegających skutecznemu ustalaniu opłat za emisję gazów cieplarnianych w ramach EU ETS (który do 31 grudnia 2026 r. obejmuje loty w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, loty do Szwajcarii i loty do Zjednoczonego Królestwa). [Miejsce na: jakikolwiek szerszy zakres wynikałby ze zmiany dyrektywy w sprawie EU ETS przez Radę i Parlament Europejski na podstawie wniosku ustawodawczego, który ma

¹ W tym regiony najbardziej oddalone UE (Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Majotta, Reunion, Saint-Martin (Francja), Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania), Azory i Madera (Portugalia)).

		zostać przyjęty do lipca 2026 r.^{2]} • Transport morski ○ Żegluga morska jest uwzględniana w odniesieniu do emisji z krajowej działalności żeglugowej i emisji podlegających skutecznemu ustalaniu opłat za emisję gazów cieplarnianych w ramach EU ETS. Rozszerzenie EU ETS na emisje z transportu morskiego obejmuje emisje CO₂ ze statków o pojemności brutto powyżej 5000, a także emisje metanu i tlenku diazotu od 1 stycznia 2026 r. Ma zastosowanie do 50 % emisji pochodzących z rejsów rozpoczynających się lub kończących poza UE oraz wszystkich emisji pochodzących z rejsów w obrębie UE oraz emisji ze statków w portach UE. • Inne kategorie źródeł energii zgodnie z wytycznymi IPCC - Procesy przemysłowe i użytkowanie produktów • Rolnictwo • Odpady • LULUCF (więcej informacji na temat tego sektora można znaleźć w sekcji 5e). Gazy: • Dwutlenek węgla (CO₂) • Metan (CH₄) • Tlenek diazotu (N₂O) • Wodorofluorowęglowodory (HFC) • Perfluorowęglowodory (PFC) • Heksafluorek siarki (SF₆) • Trójfluorek azotu (NF₃)
--	--	--

² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14549-Unijny-system-handlu-uprawnieniami-do-emisji-w-odniesieniu-do-instalacji-morskich-lotniczych-i-stacjonarnych-oraz-rezerwa-stabilnosci-rynkowej-przeglad_pl.

c)	W jaki sposób Strona wzięła pod uwagę pkt 31 lit. c) i d) decyzji 1/CP.21; (Źródła, pochłaniacze oraz czy jakiegokolwiek kategorie zostały wyłączone)	Ustalony na poziomie krajowym wkład UE dotyczy całej gospodarki i w związku z tym jest zgodny z tym przepisem.
d)	Dodatkowe korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu wynikające z działań przystosowawczych lub planów dywersyfikacji gospodarczej Stron, w tym opis konkretnych projektów, środków i inicjatyw działań przystosowawczych lub planów dywersyfikacji gospodarczej Stron.	Nie dotyczy.
4	Procesy planowania:	
a)	Informacje na temat procesów planowania, które Strona zobowiązała się zrealizować, by przygotować swój ustalony na poziomie krajowym wkład oraz, jeżeli są dostępne, informacje na temat przygotowanych przez Stronę planów wdrażania, w tym, w stosownych przypadkach: wewnętrzne rozwiązania instytucjonalne, udział społeczeństwa i zaangażowanie społeczności lokalnych i ludów tubylczych w sposób uwzględniający aspekt płci; Kwestie kontekstowe, w tym, w stosownych przypadkach, między innymi: a) uwarunkowania krajowe, takie jak geografia, klimat, gospodarka, zrównoważony rozwój i eliminacja ubóstwa b) najlepsze praktyki i doświadczenie związane z przygotowaniem ustalonego na poziomie krajowym wkładu c) inne aspiracje zależne od kontekstu oraz priorytety uznane w momencie przystępowania do porozumienia paryskiego	Ustalony na poziomie krajowym wkład UE jest przygotowywany na podstawie wyników debaty politycznej zainicjowanej komunikatem Komisji Europejskiej pt. „Zabezpieczenie naszej przyszłości. Cel klimatyczny na 2040 r. i droga ku neutralności klimatycznej do 2050 r. jako fundamenty zrównoważonego, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa” oraz stanowisko Rady Unii Europejskiej w sprawie zmiany Europejskiego prawa o klimacie. Komunikat przygotowano z wykorzystaniem dogłębnej oceny skutków³ oraz wkładu zainteresowanych stron uzyskanego dzięki konsultacjom społecznym⁴. Wartość docelowa opierała się również na opinii Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu. Ustalony na poziomie krajowym wkład UE jest przygotowywany w kontekście zaangażowania UE na rzecz równości płci i priorytetów przekrojowych, wyrażonych w zobowiązaniach, takich jak: zobowiązanie na rzecz tworzenia i maksymalizowania synergii między społecznym, środowiskowym i gospodarczym wymiarem zrównoważonego rozwoju⁵; uwzględnianie przez państwa członkowskie aspektów praw człowieka i równości płci w ich planach

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024SC0063>.

⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13793-EU-climate-target-for-2040/public-consultation_en.

⁵ Konkluzje Rady z dnia 9 kwietnia 2019 r. pt. „Z myślą o sprawieniu, by do roku 2030 Unia stała się jeszcze bardziej zrównoważona”.

		krajowych, strategiach w ramach rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu⁶, europejskiego paktu na rzecz równości płci⁷ oraz poparcie UE dla przyjęcia oenztowskiej Deklaracji praw ludów tubylczych⁸. UE dąży do osiągnięcia zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa oraz do zachęcania kobiet i dziewcząt do pełnego, równego, skutecznego i rzeczywistego uczestnictwa i przywództwa na wszystkich szczeblach działań i procesów decyzyjnych w dziedzinie klimatu. UE będzie też nadal wspierać rzeczywiste angażowanie młodzieży i dzieci w procesy decyzyjne dotyczące zmiany klimatu, a także w działania edukacyjne i szkoleniowe oraz podnoszące świadomość społeczną w zakresie zmiany klimatu. Podkreślamy również znaczenie ich autonomii i trwałego budowania zdolności. UE z zadowoleniem przyjmuje uznanie przez Radę Praw Człowieka ONZ i Zgromadzenie Ogólne ONZ, że prawo do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska jest prawem człowieka, i będzie aktywnie angażować się w dyskusje na rzecz tego prawa oraz promować włączenie społeczne i niedyskryminację. UE docenia wkład obrońców praw człowieka w dziedzinie środowiska, którzy mierzą się z zagrożeniami i atakami na bezprecedensowym poziomie. Wszystkie akty ustawodawcze UE podlegają konsultacjom społecznym przed ich przyjęciem przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej. Mechanizmy zarządzania określono w rozporządzeniu (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu. Chodzi m.in. o wzmocniony system zarządzania związany ze zintegrowanym planowaniem, sprawozdawczością i monitorowaniem w dziedzinie polityki klimatyczno-energetycznej, w tym w odniesieniu do celów, polityk, środków i prognoz w zakresie klimatu i energii, wykazy oraz przepisy dotyczące wielopoziomowego udziału społeczeństwa, jak też konsultacje społeczne, które mają zostać przeprowadzone przez państwa członkowskie w ramach przygotowywania zintegrowanych
--	--	--

⁶ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12265-2030-Climate-Target-Plan/public-consultation_pl.

⁷ Konkluzje Rady z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie europejskiego paktu na rzecz równości płci (2011–2020).

⁸ Konkluzje Rady z dnia 15 maja 2017 r. w sprawie ludów tubylczych.

		krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu w celu realizacji ich celów polityki do 2030 r. Te akty prawne zawierają klauzule przeglądowe zgodnie z pięcioletnim cyklem w celu zwiększenia ambitnych działań w dziedzinie klimatu przewidziane w porozumieniu paryskim. Ponadto UE wdraża środki wspierające wdrażanie art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego, które obejmują m.in. EU ETS lub unijne ramy zrównoważonego finansowania, w tym środki dotyczące polityki rynku finansowego, i kontynuuje prace nad dalszym zapewnieniem spójności przepływów finansowych ze ścieżką rozwoju o niskim poziomie emisji gazów cieplarnianych, która będzie odporna na zmianę klimatu.
b)	Szczegółowe informacje mające zastosowanie do Stron, w tym regionalnych organizacji integracji gospodarczej i ich państw członkowskich, które osiągnęły porozumienie w sprawie wspólnego działania na mocy art. 4 ust. 2 porozumienia paryskiego, w tym do Stron, które zgodziły się działać wspólnie, oraz do warunków odnośnego porozumienia Stron, zgodnie z art. 4 ust. 16–18 porozumienia paryskiego	UE i jej państwa członkowskie niniejszym powiadamiają Sekretariat UNFCCC o zamiarze wspólnego działania na mocy art. 4 ust. 2 porozumienia paryskiego w ramach przepisów określonych w sekcji 3 lit. a) powyżej, w których opisano, w jaki sposób UE i jej państwa członkowskie są odpowiedzialne za osiągnięcie tego ustalonego na poziomie krajowym wkładu. [miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.].
c)	Sposób, w jaki Strona, przygotowując swój ustalony na poziomie krajowym wkład, uwzględniła wyniki globalnego przeglądu, zgodnie z art. 4 ust. 9 porozumienia paryskiego;	UE wyznaczyła cele klimatyczne na lata 2030 i 2050 w rozporządzeniu (UE) 2021/1119 w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej („Europejskie prawo o klimacie”). Zgodnie z Europejskim prawem o klimacie Komisja ma zaproponować cel pośredni na 2040 r. najpóźniej sześć miesięcy po przeprowadzeniu globalnego przeglądu w ramach porozumienia paryskiego. 6 lutego 2024 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat dotyczący celu klimatycznego UE na 2040 r., w tym zalecenie dotyczące celu pośredniego na 2040 r., z uwzględnieniem opinii naukowych Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu oraz szczegółowej oceny skutków i sprawozdania na temat budżetu węglowego.

		[miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.] Wkład UE w globalne wysiłki uzgodnione w wyniku globalnego przeglądu opisane są w sekcji III.
d) (i) (ii)	Każda ze Stron, której ustalony na poziomie krajowym wkład na mocy art. 4 porozumienia paryskiego obejmuje działania przystosowawcze lub plany dywersyfikacji gospodarczej prowadzące do dodatkowych korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu zgodnie z art. 4 ust. 7 porozumienia paryskiego, przedstawia informacje dotyczące następującej kwestii: w jaki sposób przy opracowywaniu ustalonego na poziomie krajowym wkładu uwzględniono gospodarcze i społeczne konsekwencje środków reagowania; Konkretne projekty, środki i działania, które mają zostać wdrożone, by przyczynić się do dodatkowych korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu (m.in. informacje na temat planów dostosowawczych, które także przynoszą dodatkowe korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu), które mogą obejmować m.in. kluczowe sektory, takie jak energetyka, zasoby, zasoby wodne, zasoby przybrzeżne, osiedla ludzkie i planowanie przestrzeni miejskiej, rolnictwo i leśnictwo; oraz działania na rzecz dywersyfikacji gospodarczej, które mogą obejmować m.in. sektory, takie jak produkcja i przemysł, energetyka i górnictwo, transport i komunikacja, budownictwo, turystyka, nieruchomości, rolnictwo i rybołówstwo.	Techniki węglochłonne i redukcja emisji z gleby jako środki przystosowawcze dla rolnictwa oraz kwantyfikacja dodatkowych korzyści: • Ponowne nawadnianie i odtwarzanie torfowisk i terenów podmokłych w celu ograniczenia utleniania węgla i zwiększenia sekwestracji dwutlenku węgla (całkowity potencjał UE w zakresie łagodzenia zmiany klimatu (MtCO₂-e/rok) 51–54 Mt CO₂-e/rok)*. • System rolno-leśny i produkcja równoległa, integrujące drzewa lub krzewy z zarządzaniem uprawami lub hodowlą. • Wdrażanie środków ochrony gleby, takich jak międzyplony, uprawy okrywowe, uprawa zachowawcza i żywopłoty. • Ponowne zalesianie uwzględniające zasady ekologiczne wspierające różnorodność biologiczną i zrównoważoną gospodarkę leśną (8 – 235 Mt CO₂-e/rok)*. • Poprawa efektywności stosowania nawozów w celu ograniczenia emisji tlenu diazotu (19 Mt CO₂-e/rok)*. *kwantyfikacja dodatkowych korzyści: Techniki węglochłonne Przygotowanie rolnictwa na 2030 r. (zob. Tab 1) Środki efektywności energetycznej Dostosowanie budynków i infrastruktury do ekstremalnych warunków pogodowych (np. modernizacja domów w celu przygotowania ich na fale upałów) często prowadzi do poprawy efektywności energetycznej, co z kolei ogranicza emisje. Można to określić ilościowo poprzez oszacowanie oszczędności energii i odpowiadających im redukcji emisji. Działania adaptacyjne w sektorze budynków przyczyniają się zarówno do osiągnięcia celów w zakresie odporności, jak i łagodzenia zmiany klimatu, ale przedstawiają potencjalny kompromis, który wymaga indywidualnej oceny. UE działała na rzecz włączenia przystosowania się do zmiany

		klimatu do norm dotyczących budynków, ustanowiła dyrektywy mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej i charakterystyki energetycznej oraz opracowała politykę zachęcającą do renowacji budynków, która prowadzi do poprawy zasobooszczędności i efektywności energetycznej. W marcu 2023 r. Komisja Europejska opracowała wytyczne na szczeblu UE dotyczące odporności budynków na zmianę klimatu. Zrównoważone rolnictwo Praktyki, takie jak system rolno-leśny i sekwestracja dwutlenku węgla w glebie, to wspólne działania adaptacyjne mające na celu budowanie odporności na susze lub powodzie. Praktyki te mogą również ograniczać emisje dzięki składowaniu dwutlenku węgla w glebie. Rozwiązania oparte na przyrodzie W przypadku przemysłanego zintegrowania z polityką i planowaniem rozwiązania oparte na przyrodzie mają o wiele szersze zastosowanie niż tylko łagodzenie zmiany klimatu lub zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. Oferują szeroki zakres korzyści: poprawiają zdrowie publiczne, tworzą zielone miejsca pracy, rewitalizują przestrzeń miejskie, oczyszczają wodę i powietrze oraz wspierają włączenie społeczne. UE promuje rozwiązania oparte na przyrodzie chroniące i odbudowujące naturalne pochłaniacze dwutlenku węgla i rezerwuary węgla oraz promujące zrównoważone zarządzanie nimi, w tym w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz strategii „Od pola do stołu”. W ramach projektu „Innowacje miejskie oparte na przyrodzie”, NATURVATION H2020, opracowano kluczowe zasoby dotyczące rozwiązań opartych na przyrodzie dotyczących klimatu, w tym atlas przyrody miejskiej z prawie 1000 przykładów takich rozwiązań ze stu miast europejskich, gdzie rozwiązania te przyczyniają się do dostosowania systemu miejskiego do zmiany klimatu, oraz europejskie mapy oceniające korzyści płynące z rozwiązań opartych na przyrodzie dla zmniejszenia miejskich wysp ciepła dla 775 obszarów miejskich w całej UE.
--	--	---

		NetworkNature to finansowany przez UE projekt w ramach „Horyzontu Europa”, który służy jako główny zasób dla społeczności w zakresie rozwiązań opartych na przyrodzie, stwarzając możliwości współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej w celu maksymalizacji wpływu i rozprzestrzeniania się takich rozwiązań. Na stronie internetowej NetworkNature można znaleźć wiele zasobów z zakresu rozwiązań opartych na przyrodzie i studiów przypadku. Na przykład w ramach projektu OPERANDUM opracowano laboratoria na wolnym powietrzu i platformę GeoIKP, by walidować i monitorować rozwiązania oparte na przyrodzie w celu zmniejszania ryzyka hydrometeorologicznego z wykorzystaniem danych geoprzestrzennych i społeczno-środowiskowych.
5	Założenia i podejścia metodyczne, w tym założenia i podejścia metodyczne do szacowania i rozliczania antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych oraz, w stosownych przypadkach, pochłaniania gazów cieplarnianych:	
a)	Założenia i podejścia metodyczne stosowane do rozliczania antropogenicznych emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych zgodnie z ustalonym na poziomie krajowym wkładem Strony, spójnie z decyzją 1/CP.21 pkt 31 oraz wytycznymi w zakresie rozliczania przyjętymi przez CMA;	Unia Europejska będzie rozliczać antropogeniczne emisje i pochłanianie gazów cieplarnianych odpowiadające zakresowi jej ustalonego na poziomie krajowym wkładu zgodnie z decyzją 4/CMA.1. Rozliczanie antropogenicznych emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych opiera się na danych zawartych w unijnym wykazie gazów cieplarnianych opracowanym zgodnie z wytycznymi IPCC oraz wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości, procedurą i warunkami określonymi we wzmocnionych ramach przejrzystości.
b)	Założenia i podejścia metodyczne stosowane do rozliczania wdrażania polityk i środków lub strategii w ustalonym na poziomie krajowym wkładzie;	Nie dotyczy. Ustalony na poziomie krajowym wkład UE jest bezwzględnym celem redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce.
c)	W stosownych przypadkach, informacje o tym, w jaki sposób Strona uwzględni istniejące metody i wytyczne na mocy konwencji w celu rozliczenia antropogenicznych emisji i pochłaniania, zgodnie z art. 4 ust. 14 porozumienia paryskiego, stosownie do przypadku;	Zob. pkt 5 lit. d) poniżej.

d)	Metody i wskaźniki IPCC stosowane do szacowania antropogenicznych emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych;	Metody: Wytyczne IPCC 2019. Wskaźniki: Współczynnik globalnego ocieplenia w perspektywie stu lat zgodnie z piątym sprawozdaniem oceniającym IPCC.
e)	Założenia, metody i podejścia właściwe dla danego sektora, kategorii lub rodzaju działalności zgodne z wytycznymi IPCC, w stosownych przypadkach, w tym, stosownie do przypadku: i. Podejście do kwestii emisji i późniejszego pochłaniania na zarządzanych gruntach dotkniętych zjawiskami katastrofalnymi; ii. Podejście stosowane do rozliczania emisji i pochłaniania z pozyskanych produktów drzewnych Podejście stosowane w celu zajęcia się skutkami struktury klas wieku drzewostanów;	[miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.]
f)	Inne założenia i podejścia metodyczne stosowane do zrozumienia ustalonego na poziomie krajowym wkładu oraz, w stosownych przypadkach, szacowania odpowiednich emisji i pochłaniania, w tym:	
(i)	Sposób konstruowania wskaźników referencyjnych, poziomu(-ów) bazowego(-ych) lub referencyjnego(-ych), w tym, w stosownych przypadkach, poziomów referencyjnych właściwych dla danego sektora, kategorii lub rodzaju działalności, w tym na przykład stosowanych kluczowych parametrów, założeń, definicji, metod, źródeł danych i modeli;	[miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.]
(ii)	W przypadku Stron o ustalonych na poziomie krajowym wkładach zawierających składniki inne niż gazy cieplarniane – informacje na temat założeń i podejść metodycznych stosowanych w odniesieniu do tych składników, stosownie do przypadku;	Nie dotyczy. Ustalony na poziomie krajowym wkład UE jest bezwzględnym celem redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce.

(iii)	W przypadku czynników wpływających na zmianę klimatu uwzględnionych w ustalonych na poziomie krajowym wkładach nieobjętych wytycznymi IPCC – informacje na temat sposobu szacowania tych czynników;	[miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.]
(iv)	W razie potrzeby dalsze informacje techniczne;	Nie dotyczy.
g)	Zamiar wykorzystania, w stosownych przypadkach, dobrowolnej współpracy zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego.	Aby ułatwić osiągnięcie unijnego celu na 2040 r. – odpowiedni wkład wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego, w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny, w osiągnięcie celu na 2040 r., który to wkład ma ułatwić UE i państwom trzecim osiągnięcie trajektorii redukcji emisji gazów cieplarnianych netto zgodnie z celem porozumienia paryskiego, polegającym na utrzymaniu wzrostu średniej temperatury na świecie na poziomie znacznie poniżej 2 °C oraz kontynuowaniu wysiłków na rzecz ograniczenia wzrostu temperatury do poziomu 1,5 °C powyżej poziomów sprzed epoki przemysłowej; przy czym prawo UE reguluje kryteria pochodzenia, jakości i inne warunki dotyczące nabywania i wykorzystywania takich jednostek emisji. Norwegia, Islandia i Liechtenstein uczestniczą w EU ETS1 od 2008 r., a w 2020 r. weszła w życie umowa łącząca unijne i szwajcarskie systemy handlu uprawnieniami do emisji. UE nadal bada możliwości powiązania EU ETS z innymi solidnymi systemami handlu uprawnieniami do emisji. UE będzie rozliczać swoją współpracę w ramach EU ETS z tymi i wszystkimi innymi Stronami w sposób spójny z wytycznymi przyjętymi przez CMA.
6	W jakiej mierze, zdaniem Strony, jej ustalony na poziomie krajowym wkład jest sprawiedliwy i ambitny w świetle jej uwarunkowań krajowych:	

a)	W jakiej mierze, zdaniem Strony, jej ustalony na poziomie krajowym wkład jest sprawiedliwy i ambitny w świetle jej uwarunkowań krajowych.	Ustalony na poziomie krajowym wkład UE jest zarówno ambitny, jak i sprawiedliwy, ponieważ wprowadzi jedną z największych gospodarek na świecie zależnych od paliw kopalnych i uprzemysłowionych na drogę do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. przy jednoczesnym uwzględnieniu sprawiedliwości i solidarności między państwami członkowskimi o różnych uwarunkowaniach krajowych. Obecny cel UE na 2030 r. wynosi 55 %. UE i jej państwa członkowskie, działając wspólnie, są zobowiązane do osiągnięcia prawnie wiążącego celu polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych netto do 2040 r., w tym odpowiedniego wkładu wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny, na podstawie którego UE w 2035 r. będzie mieć <i>orientacyjny</i> wkład w redukcję netto emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce o 66,25–72,5 % w całej gospodarce w porównaniu z poziomami z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej. Aby zaproponować unijny cel klimatyczny na 2040 r., Komisja Europejska wzięła pod uwagę najlepsze dostępne i najnowsze dowody naukowe, w tym najnowsze sprawozdania IPCC i Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu; skutki społeczne, gospodarcze i środowiskowe, w tym koszty zaniechania działań; potrzebę zapewnienia wszystkim sprawiedliwej i uczciwej społecznie transformacji; opłacalność i efektywność gospodarczą; konkurencyjność unijnej gospodarki, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw oraz sektorów najbardziej narażonych na ucieczkę emisji; najlepsze dostępne, opłacalne, bezpieczne i skalowalne technologie; efektywność energetyczną i zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, przystępność cenową energii i bezpieczeństwo dostaw; uczciwość i solidarność pomiędzy państwami członkowskimi i wewnątrz nich; potrzebę zapewnienia skuteczności środowiskowej i rozwoju w czasie; potrzebę utrzymania i wzmocnienia naturalnych pochłaniaczy oraz zarządzania nimi w perspektywie
----	--	--

		długoterminowej oraz potrzebę ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej, w tym w środowisku morskim; potrzeby i możliwości inwestycyjne; zmiany sytuacji międzynarodowej i działania podejmowane na rzecz realizacji długoterminowych celów porozumienia paryskiego i ostatecznego celu UNFCCC; dostępne informacje na temat przewidywanego orientacyjnego budżetu emisyjnego Unii na lata 2030–2050. Europejskie prawo o klimacie tworzy system oceny postępów i w razie potrzeby stanowi podstawę prawną do podejmowania dalszych działań. Zapewnia inwestorom i innym podmiotom gospodarczym przewidywalność oraz zapewnia nieodwracalny charakter transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało pełnego wdrożenia uzgodnionych ram na 2030 r. i zapewnienia konkurencyjności przemysłu europejskiego. UE prowadzi obecnie dyskusje na temat Paktu dla czystego przemysłu mającego na celu stymulowanie dekarbonizacji i zwiększanie konkurencyjności przemysłu europejskiego przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwej transformacji, która nie pozostawia nikogo w tyle, oraz równych warunków działania z partnerami międzynarodowymi. UE od dawna z powodzeniem realizuje swoją politykę klimatyczną. Całkowite emisje gazów cieplarnianych (z wyłączeniem LULUCF i lotnictwa międzynarodowego) zmniejszyły się o 1516 Mt ekwiwalentu CO₂ od 1990 r., osiągając najniższy poziom w tym okresie w 2022 r. (3133 Mt ekwiwalentu CO₂). W porównaniu z 1990 r. UE stopniowo oddzielała swoje PKB od emisji gazów cieplarnianych, zwiększając PKB o 67 %, przy czym w tym samym okresie emisje spadły o około 34 %. Neutralna dla klimatu, sprzyjająca włączeniu społecznemu i odporna gospodarka ma zapewnić długoterminowy dobrobyt i dobrostan obywateli UE. Polityka publiczna i fundusze publiczne, a także dialog społeczny będą jednak musiały stawić czoła wyzwaniom stojącym przed niektórymi grupami i regionami, wspierając inwestycje gospodarstw domowych w dekarbonizację. Rozwiązanie problemów społecznych
--	--	---

		będzie wiązało się z koniecznością wyraźnego zorientowania polityki na kwestie związane ze sprawiedliwością i solidarnością oraz opracowania strategii społecznych, które – w razie potrzeby – będą nie tylko łagodziły bezpośrednie skutki wprowadzania opłat emisyjnych, ale które umożliwią również gospodarstwom domowym o niskich dochodach skuteczne przejście na bezemisyjny model funkcjonowania. [miejsce na ramy polityki na okres po 2030 r.]
b)	Względy sprawiedliwości, w tym refleksja nad równością;	Od 1990 r. UE i jej państwa członkowskie stale zmniejszają emisje gazów cieplarnianych. UE wypełniła swoje zobowiązania dotyczące redukcji emisji zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie zobowiązania protokołu z Kioto. Wyniki UE w drugim okresie zobowiązania odzwierciedlały zmniejszenie o około 19 % poniżej poziomów roku bazowego, przekraczając wyznaczony cel redukcji o 8 %. Zgodnie z IPCC, aby ograniczyć ocieplenie do 1,5° C bez przekroczenia lub przy ograniczonym przekroczeniu, globalne emisje CO₂ muszą osiągnąć zerowy poziom netto około 2050 r. W 2020 r. UE zobowiązała się w swojej długoterminowej strategii w ramach UNFCCC do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i przedstawiła ambitny ustalony na poziomie krajowym wkład z celem klimatycznym na 2030 r. polegającym na redukcji emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 % w porównaniu z 1990 r. Zobowiązując się do osiągnięcia tych celów, UE wnosi sprawiedliwy i równy wkład w dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury na świecie do 1,5° C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej, zgodnie z zaleceniami IPCC, najambitniejszą interpretacją porozumienia paryskiego i wzmocnieniem zobowiązania UE do jego realizacji. Unijne redukcje emisji są dostosowane do nauki i IPCC oraz do apelu o głęboką, szybką i trwałą redukcję globalnych emisji gazów cieplarnianych o 43 % do 2030 r. i 60 % do 2035 r. W 2023 r. UE osiągnęła redukcję emisji gazów cieplarnianych netto o 8 % w porównaniu z emisjami z poprzedniego roku. Oznacza to największą roczną redukcję w ciągu dziesięcioleci (z wyłączeniem wyjątkowego, tymczasowego pogorszenia spowodowanego pandemią

		w 2020 r.), która jest w dużej mierze spowodowana wzrostem produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz spadkiem zużycia węgla i gazu. W 2023 r. emisje netto były o 37 % niższe od poziomu z 1990 r. W tym samym okresie światowe emisje wzrosły o ponad 50 %. W tym okresie redukcje emisji w UE były większe niż w przypadku każdej innej ważnej gospodarki rozwiniętej lub rozwijającej się. Celem jest redukcja emisji netto w całej gospodarce do 2040 r. w porównaniu z 1990 r., w tym odpowiedni wkład wysokiej jakości międzynarodowych jednostek emisji zgodnie z art. 6 porozumienia paryskiego w sposób zarówno ambitny, jak i opłacalny, prowadząca do orientacyjnego wkładu redukcji netto emisji gazów cieplarnianych o 66,25–72,5 % w całej gospodarce do 2035 r. w porównaniu z 1990 r. Zakres orientacyjnego celu w 2035 r. opiera się na orientacyjnych ścieżkach liniowych określonych, z jednej strony, w celach klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, a z drugiej strony, w celu klimatycznym UE na 2030 r. i celu klimatycznym na 2040 r. przedstawionych w stanowisku Rady Unii Europejskiej. Przedkładając ten ustalony na poziomie krajowym wkład, UE podejmuje następujące zobowiązania: • zgodne z trajektoriami emisji IPCC i zawartym w globalnym przeglądzie wezwaniem do głębokiej, szybkiej i trwałej redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z zobowiązaniem zakładającym poziom 1,5° C; • odpowiedź na globalny przegląd w celu ustalenia bezwzględnych celów w zakresie redukcji emisji w całej gospodarce obejmujących wszystkie gazy cieplarniane, sektory i kategorie; oraz • dostosowanie do dużych i wiarygodnych redukcji emisji w kierunku ich odpowiednich celów zerowych emisji netto w połowie stulecia, zgodnie z liniową lub bardziej stromą trajektorią. Zgodnie z najnowszym sprawozdaniem UNEP w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji udział UE w światowych emisjach gazów cieplarnianych wynosi 6 %. UE nie jest w stanie samodzielnie poradzić sobie z kryzysem
--	--	---

		klimatycznym. Współpraca międzynarodowa pozostaje centralnym elementem wkładu UE w globalne działania w dziedzinie klimatu. Unia będzie nadal wzywać państwa o największych emisjach do zobowiązania się do jak najwyższego poziomu ambicji.
--	--	---

c)	W jaki sposób Strona uwzględniła art. 4 ust. 3 porozumienia paryskiego.	Ten ustalony na poziomie krajowym wkład zwiększa ambitne cele w stosunku do poprzedniego ustalonego na poziomie krajowym wkładu. Zob. pkt 6 lit. a).
d)	W jaki sposób Strona uwzględniła art. 4 ust. 4 porozumienia paryskiego.	UE przestrzega tego przepisu, przyjmując wyrażony w wartościach bezwzględnych cel obejmujący całą gospodarkę.
e)	W jaki sposób Strona uwzględniła art. 4 ust. 6 porozumienia paryskiego.	Nie dotyczy.
7	W jaki sposób ustalony na poziomie krajowym wkład przyczynia się do osiągnięcia celu konwencji określonego w jej art. 2:	
a)	W jaki sposób ustalony na poziomie krajowym wkład przyczynia się do osiągnięcia celu konwencji określonego w jej art. 2;	Zdaniem UE jej ustalony na poziomie krajowym wkład jest zgodny z celem UNFCCC i długoterminowym celem porozumienia paryskiego, jak wyjaśniono w pkt 6 lit. a) i b).
b)	W jaki sposób ustalony na poziomie krajowym wkład przyczynia się do realizacji art. 2 ust. 1 lit. a) i art. 4 ust. 1 porozumienia paryskiego.	